

Taxa postala
plakátja in mm.
No. 244716/929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
tr.
p.

10. Telefon: 18-60
Havonta 110,
évre 600, egy
földre: Hf.
félre: Hf.
Hirdetések
„UJ KE”
hatalmi zs.
ja. Cikkek
forrás meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Redaktor responsabil: Felelős szerkesztő: Jánbor Ferenc. Administrator delegat si grant responsabil: Felelős igazgató: Schwartz Béla. Proprietar-Tulajdonos: Fraternitas S. A. R. de Editura. Registrul publicatijunilor perioade No. 43. Dos. 886-1938. Tribunalul Cluj, Sectia III.

Ara 5 lej

Péntek, június 24.
1938-5698. Szíván 25.
XXI. évf., 138. szám.

Benemavatközás — post festa

Végre döntött a benemavatközési bizottság. A legyek vajdák s megszünték a nagy diadalt: „elvben” elhatározták az olasz önkéntesek visszahívását.

Elvben, de egyelőre nem ténylegesen. Előbb egy kis angol kölcsonnel fogják életre galvanizálni a hősi küldetésekben elernyedt olasz pénzügyi életet, azután megindulnak az ellenőrző bizottságok és derűs bankettek, amelyek szónoklatok keretében fogják dícsőíteni a nagy eredményt.

Az „eredmény”, amely majd októberben válik esedékessé, októberben, amikor már valószínűleg vége lesz az egész spanyol polgárháborúnak.

Igen, októberben megszületik Európa legújabb és leghibridebb politikai alkotása: a benemavatközás — post festa, vagyis a benemavatközés biztosítása arra az időpontra, amikor már ugy a győző, mint a legyőzött számára teljesen közömbös lesz a beavatközés, vagy a benemavatközés.

Az a nagy „eredmény”, az a nagy határozat, melyet a londoni benemavatközési bizottság hozott, kétségkívül egyik legelriasztóbb megnyilatkozása a mai európai világpolitikának.

Ha jelent valamit a történelem ítélőszékének utólagos ítélete, úgy nem kétséges, hogy azt a huzavonát, amelyet a benemavatközési bizottság az idegek teljes felőrülésig rendezett a világ szeme előtt, csak a megbélyegzés szegényével illetheti majd a remélhetőleg háltalan utókor.

A neveltségétől néha rövid az út a tragikumig.

A benemavatközési bizottság nagy gárral hirdetett „diadala” a neveltségét teszi szörnyen tragikusává.

Olyan tragikus, amelyhez fogható tragikum kevés volt az emberi közöny, bünsé pártosság és képmutatás történetében.

A berlini bűnbak

Hogy is mondotta az az angol tudós?... „A máci legfőbb ismertető jele, hogy ellenfelét akkor is üti, amikor már a földön fetreng: nem akar tudni a lovagiaság legjelemből szabályairól, még azokról sem, amelyeket a barbárok is tiszteltben tartottak...”

Angol megítélés ez — nem zsidó. Az angolok jobban is értenek az ilyesmire; nagy dolog náluk a fair play. Nekünk zsidóknak kevés részünk volt ebben ezredéves történelmünk során. Hozzájuk mindig lovagiatlanok voltak az erősebbek. Megszoktuk már a bűnbak tragikus szerepét.

De tragikusabb bűnbak-szerepet a legbarbárabb középkorban sem játszott zsidó közösség, mint most a német birodalomba zárt zsidóság.

Mit vétettek ezek az emberek? Mivel szolgálták rá erre a pária-sorsra, ami legnagyobb szegényre a huszadik századnak és homályba borítja a hajdani egyiptomi rabszolgák martírúját is.

Hitler lefőzte Fáraót.

Egyiptom ura végső fokon lovagias volt ugyanis. Engedélyt adott a zsidóknak a kivonulásra. Csak utólag bánta meg — későn.

A harmadik birodalom nem akar beleesni az ilyen utólagos és elrejtett megbánás hibájába. Okult az egyiptomiakon, akik utána szaladtak a zsidóknak és...

Kéznel tartja a zsidókat és mialatt kiüzetéssel fenyegeti őket, guzba köti lábukat, hogy ne mozdulhassanak — kéznél legyenek, amikor szükség van rájuk.

Es mikor van szükség rájuk? Bajok és kudarcok idején. Mit tagadjuk? Az utóbbi időben cseppet sem ment jól a náciúnak. Az ausztriai diadal óta mintha visszafelé fordulna a mutatószalag sükerek láncolata.

A zsidók tehetnek erről legkevésbé. Nekik volt a legkisebb részük a csehszlovák-német ügyben, a londoni intelmekben, stb. De ott vannak kéznél — Berlinben. És a csehszlovák határtól visszariadt hátsórság — Berlinben tombolja ki magát.

De a zsidók egyszer mégis csak ki fognak vonulni...

Ellentmondó jelentések a benemavatközési egyezmény végrehajtásáról

Egyes verziók szerint az olasz önkéntesek egy részét máris visszavonták a tűzvonalból. A francia baloldali sajtó időhúzással vádolja a benemavatközési bizottságot

Nincs még megoldás a szudeta-németek kérdésében

London, június 23. Azt az általános meglepedést, amellyel a világ közvéleménye a benemavatközési bizottságban létrejött megegyezést fogadta, mára már megszavarták a megegyezés hatályosságával szembeni szkepszis megnyilatkozásai. A Reuter ügynökség jelentése szerint egyes angol lapok megállapítják, hogy a mód, ahogyan a bizottság az angol javaslatot elfogalta, senkit sem elégitett ki. Az önkéntesek visszavonására és az ellenőrzésre vonatkozó javaslatot csak általánosságban tették magukvá a delegátusok. A részletek kidolgozására türelmi időt kért a francia delegátus, ami viszont a francia baloldali sajtó élénk tiltakozását von-

ta maga után.

Tamaskodva fogadja a megegyezést a német külügyminisztérium szócsöve a Deutsche Diplomatisher Korespondenz is, amely megállapítja, hogy a beavatközések olyan bizalmatlanságot keltettek, amelyet alig lehet kiküszöbölni. Az ülések egyetlen eredménye volt — írja a német lap — hogy Chamberlain megbízottjának energikus magatartása leszerelte Moszkvát. Arról természetesen hallgat a német külügyi szócső, hogy a bizalmatlanságban, amelyet a beavatközések keltettek, milyen része van a spanyol frontra küldött reguláris német csapatoknak, repülőgépeknek, tankoknak, stb.

Kivonták a tűzvonalból az önkénteseket

A „Ce Soir” a következőket írja: Most derült ki igazán, hogy a benemavatközés elve humbug maradt, mert az önkénteseket ész előtt aligha fogják visszahívni. Ezalatt edig Olaszország és Németország reguláris katonái eldöntik a polgárháborút. Sajnálatos, hogy a francia delegátus magatartása elősegítette ezt az időhúzást.

Másrészt viszont ugyancsak a londoni sajtó számol be arról, hogy a Franco tábornok hadseregében küzdő olasz önkéntesek nagyrészt már vissza is vonták a tűzvonalból, ahol pillanatnyilag csak két olasz brigád folytatja a harcot. A Times szerint Franco tábornok kétségtelen újabb sikerei sem elegendők annak állításához, hogy a polgárháború a harctéren rövid időn belül eldőlt. A küzdő felek hívei között fáradtság mutatkozik, a két év óta húzódozó háború miatt, úgy, hogy mindkét oldalon tapogatóznak egy békés megoldás iránt, amely végetvetne a vérontásnak.

A napokban életbelép az angol-olasz egyezmény

Az alsóház tegnapi ülésén Chamberlain miniszterelnököt megkérdezte Henderson képviselő, hogy mi igaz a brit-olasz uriberi megegyezés sürgős életbeléptetése körül elterjedt hírekből. A kormányfő kijelentette, hogy:

— Itália már több ízben kifejezésre juttatta azon óhaját, hogy a brit-olasz megegyezést életbe léptessék. Ez a terv a brit kormány egyhangú kívánságával is találkozik és ezért a napokban függetlenül a spanyolországi helyzettől, sor is kerül reá.

Egy további kérdésre kijelentette a miniszterelnök, hogy:

— A brit-olasz egyezmény nem ékverési kísérlet Párizs és London között és rendkívül sokat árt az általános békének az, aki ezt a téves felfogást a köztudatba igyekszik átvinni. Technikai bizottság dol-

gozik a légi háború szabályainak kidolgozásán.

Chamberlain miniszterelnök felkérésére egyébként nemzetközi szaktelintéylekből álló technikai bizottság dolgozik a légi háború szabályainak kidolgozásán. Ezt a tervezetet elkészülése után a kormányfő a világ összes nemzete elé akarja terjeszteni és egy világszertekezletet összehívni annak elfogadására.

Mussolini máris visszahívja az olasz önkénteseket?

London, június 23. A News Chronicle írja, hogy Mussolini közvetlen környezetéből kiszivárgott hírek szerint a Duce még a nemzetközi bizottság Spanyolországba való érkezése előtt haza szándékozik hívni az olasz önkénteseket. Mussolini véleménye szerint Franconak ma már nincs szüksége a végleges győzelem kivívásában az olasz gyalogságra, mert az időközben kiképzett spanyol tartalékosok pótolhatják az elszállított olasz katonákat. A lap jelentése — bár hivatalos helyen nem erősítették meg — élénk feltűnést keltett.

Ellentétek Benes és Hodzsa között a kisebbségi statutum miatt

Ami a csehszlovákiai helyzetet illeti, a kormány és a szudeta-németek, valamint a többi kisebbségek között a kisebbségi statutumra vonatkozólag folyt tárgyalások eddigi eredménye ismeretlen. Egyes verziók szerint a statutumok ügyében nézeteltérés merült volna fel Benes köztársasági elnök és Hodzsa miniszterelnök között, sőt a Matin nem látja kizártnak, hogy ye nézeteltérés kormányválsághoz vezetessen. Ez a verzió azonban teljesen valószínűtlennek látszik. A kormány-koalíciót alkotó cseh pártok vezetői ma ismét megbeszélésre ülnek össze a statutum kérdésében, Hodzsa miniszterelnök elnökléte alatt.

(Folytatása a 8-ik oldalon.)

Anglia és az európai helyzet

Írta: VISCOUNT SAMUEL
volt angol belligyminiszter

Világszerte folyik a nagy vita: kell-e háborúnak lennie? Lesz háború? Hogyan lehet elejét venni a háborúnak? A parlamentekben, az újságokban, a beszélgetésekben, mindenütt, ahol emberek összegyűlnek, ez a legfőbb beszéd tárgy. Sehol sem élénkebb ekörül a vita, mint Angliában. Itt a parlament, a gyűlési szószerk, a sajtó teljesen szabad. A törvényhozó testületekben, a gyűlésekben, a napilapokban minden véleményt nyíltan megbeszélnek. És mennél tovább folyik a vita, annál világosabb, hogy a nemzet véleménye megoszlik. Két politikai felfogás áll egymással szemben. A legfőbb célja mindkettőnek ugyanaz: a háborút megakadályozni! Csak a cél elérésére irányuló módszerek mások.

A közvélemény egyik része azt tartja, hogy legfontosabb az államok közti viszonylatban a jogszabályok fenntartása. Ennek a felfogásnak a képviselői minduntalan hivatkoznak Németországra és Olaszországra, sőt Japán nyílt szerződésesre, ezeknek a hatalmaknak a Népszövetségből történt kilépésére és aziránti készségükre, hogy céljaik érdekében erőszakot alkalmazzanak. Mindebben az emberiség magasabb érdekeinek védelmét látják. Elvetik azt a Németországban most érvényesülő bölcséleti felfogást, amely a kereszténységnek és az összes nagy vallásoknak közös erkölcsstanát megtagadja és a nemzeti, faji és hatalmi gondolatot állítja előtérbe. Következményként látják mindent a fegyverkezés tornyosulását és arra következtetnek belőle, hogy az általános háború legalább is valószínű, sőt alig lehet elkerülni. Nem zárkoznak ugyan el az elől, hogy az állami mindenhatóságot valló államok egyes gazdasági, vagy politikai panaszait, ha azok valóban inkoheritáknak bizonyulnak, figyelembe vegyék. De ugyanakkor azt hiszik, hogy az engedmények csak arra jók, hogy leendő ellenségeinket erősítsék és a diktátorok étvágyát inkább felcsigázzák, semmint kielégítsék. Mindebből azt a tanulságot vonják le, hogy a békeszerető, törvénytisztelő nemzetek világos kötelessége, hogy — a fenyegető veszélynek elejét vevendő — félelmetkeltően felfegyverkezzenek és közös védekezésre tömörüljenek a Népszövetség és törvénytestület zászlaja alatt.

Az angol közvélemény másik nagy áramlata azt a ma már majdnem általános elismert tényt veszi alapul, hogy a békeszerződések egyes fontos rendelkezései igazságtalanok voltak, hogy továbbá a Versailles követő években a szövetségzett hatalmak és a Népszövetség az európai helyzet rendezése során súlyos hibákat követtek el. Ennek a tapasztalatnak ellenére — mondják ennek a felfogásnak a képviselői — attól kell most tartani, hogy ismét ugyanolyan hibákat követnek el. Mármost a jog?... Hát igen. Csak-hogy a jog nem mindig azonos az igazsággal. Látnuk-e tanujelét az utóbbi husz év alatt annak, hogy ott, ahol a jog és az igazság nem találkozott, a jog őrzi a maguk fősztárból hajlandók lettek volna a joggal az igazsághoz alkalmazkodni. Ennek a felfogásnak a hívei nem értenek egyet minden részletben a nemzeti szocialista vagy fasiszta hitvallással, sőt

rendszerint éppen annyira szemben állnak vele, mint az angol nép többi része. De azt az elvet hangsúlyoztatják, hogy az államokat olyanoknak kell látni, amilyenek, hogy belső kormányformák nem lehetnek döntők a nemzetközi kapcsolatokban. Véleményük szerint az a kísérlet, hogy Németországot szegénységben tartásák, nehogy megerősödjék, csak azzal az eredménnyel járhat, hogy Németország még egységesebb, még elkeseredettebb és még ellenségesebb lesz. És azt vallják, hogy a Népszövetségnek támadás elleni katonai szövetséggé való átalakulására irányuló politika nem érdeke sem a Népszövetségnek, sem a békének. Európát két szembenálló táborra szakítaná és egyszerre mindenkora megakadályozná a légkörnek olyan megváltozását, amelyben a népszövetségi létszám teljessé válása és a népszövetségi befolyás helyreállítása elképzelhető.

Mindkét tábor érveiben sok a megvesztegető. Mindkettőnek sok a híve. Az első irányzatot — ha nem is minden pontját, de a főbb vonalait — elfogadta a munkáspárt vezéreinek legtöbbször, a szabadelvű párt legfőbb szereplői, Lord Cecil a széles körökben elterjedt népszövetségi Unió tömegeivel és végül Winston Churchill, aki minden erejével és szónoki készségével ezért a tételért száll sikra. A másik oldalon áll Chamberlain és kormánya, a konzervatív párt többsége és a szabadelvű közvéleménynek nagy része.

Mindig nehéz vállalkozás, hogy a népfelugrás áramlatainak erejét becsülés alapján összehasonlítsuk, de az a benyomásom, hogy a második felugrás teret hódít. Az angol nép többsége rájön arra, hogy valószínűleg semmi sem okozhat oly könnyen háborút, mint az európai nemzeteknek két táborra szakadása, amelyek mind-egyike egyre bizalmatlanabbul és ellenségesebben figyel a másikat. Az, hogy az egyik tábor népszövetségi tagokból áll, akik az együttes biztonság érdekeit képviselik, a másik pedig nemtagokból, nem jobbá, hanem csak rosszabbá teszi a helyzetet. De szem előtt kell tartanunk mindig a brit dominiumok és India közvéleményének általános felfogását is. Az egész Brit Birodalom képviselőinek értekezletén, amelyet tavaly nyáron a koronázás idején tartottak Londonban, az az egyöntetű nézet alakult ki, hogy „semmi sem árthat annyira a nemzetközi megnyugvás reményességének mint a világnak ellentétes csoportokra való tényleges vagy látszólagos szétszakadása.”

De nem is vagyunk hajlandók elismerni, hogy az európai háború elkerülhetetlen. Semmiféle háború sem elkerülhetetlen. A tizenkilencedik században Anglia és Franciaország az „öselenségek” háborúját több alkalommal sokan elkerülhetetlennek tartották. Bebizonyosodott, hogy nem volt igazuk. Ma egy ilyen háború elképzelhetetlen.

Senki sem merné megjósolni, hogy a második politikai módszer valamennyire is jobban biztosíthatja a békét, mint az első. Hitler és Mussolini jövőendő cselekedeteit nem ismeri senki előre — talán ők maguk sem. Mindkét angol felfogás egyetért tehát abban, hogy a hatalmas védelmi felkészültségről való gondoskodást támogatniok kell. Ebben a kérdésben az egész nemzet a kormány mellett áll. Az angol és francia vezérkar tanácskozásait felelős körökben sehol nem kifogásolják.

De széles körben bevallják, hogy a fegyverkezés egymagában még nem politika. Szemelláthatóan erősödik az a hiedelem, hogy a jelenlegi helyzet okos és előrelátó intézése még örvendetes változást okozhat. A gazdasági és gyarmati kérdések általános rendezésére való készség és a jogos német igényekkel összefüggő egyéb fontos kérdések józan alapon való megtárgyalása olyan egyezményre alhat módot, amely enyhítené a mostani veszedelmes feszültséget. A politikai légkörnek ilyen enyhülése kihatna a gazdasági légkörre is. Ugy fellendítené az ipart és a kereskedelmet, hogy Európa országaiiban újabb felvirágzás kora kezdődne. Mert a bajok csökkenésével együtt jár a bizalmatlanság és nemzetközi konokság csökkenése. Akkor pedig felvirrad a nyugalom visszatérésének reménye is.

Szinfoltok egy kisvárosból

*

Akik régóta nem jártak ebben a városban, azt mondják, hogy nagyot fejlődött. A város hepe-hupás egykori főterén néhány hónap óta virágágyakat csináltak. Csak ágyakat, mert virág egyikben sincs. Ez már későbbi időben fog beteljesülni.

Aki először látja ezt a helyet, az a benyomása, hogy ehhez hasonló vidéki város rajza csak Flaubert tolla alá került ki. Talán éppen erről mintázta a tepsed, pókhálószerű kisvárost, amelynek girbe-görbe utcáin az egyhangúság és kispolgári szürkeség nehéz levegője terjeng. A főtéren sebtiben összeeskábált üres virágágyak környékén van régi szokás szerint a piac, minden velejő rohadat zöldségével, szentdobált hulladékaival együtt, a vásárló szatyoros asszonyokkal, akiknek kabátjuk alól kikandikáló nagyvirágos pongyoláiról leri, hogy a kora reggeli órában, otthon elmosatlan tejesedény és bevetetlen ágy várja haza a ház asszonyát. Ennek a festőietlenségében is festői képnek közvetlen közelében, mint kopott foglalatban a fényes gyöngyszem, egy áll bástyaszerű magaslaton a város ódon református temploma, köröskörül ápott virágágyak gyűrűjében, amelyhez kacskaringós szürke régi kőlépcső vezet.

A templomban éppen most a református fiú és leánykeleti iskola tanítványai vizsgáznak. Nem lehet tudni, hogy miért éppen a templomban folyik az évvégi vizsga, egészen egyéni módon. A templom középső hajójában iskolapadokban ülnek a nebulók, oldalt a vizsgálótató bizottság: a református tanfelügyelő, az egyháziak és két tanítónő. Oldalt a hívek részére álló padokban szülok és rokonok hallgatják a feleleteket és mint színházi előadásra a műsört, úgy lapozgatnak a nebulók kiosztott füzetekben és olvasgatják a piros tintával kijavított beszéd és értelemgyakorlatokat.

Az ódon falak között a vizsgára hozott színes rózsacsokrok illata terjeng. Mikor belépünk éppen kártyakeményűre vasait fehérbluzos kislány törli sápadtan a fejét azon, hogy mikor is volt a mohácsi vész?

A vizsga légkörében fontosnak érezzük ezt az évszámot, sokkal fontosabbnak, mint az Anschlusst, vagy a spanyol háborút. Irtózatos, micsoda tragédia volna, ha ez a kisvárosi nebuló megbukna a mohácsi vész miatt.

Órák hosszat bolyongunk a kisváros utcáin. Kötelező látogatásokat teszünk. A fogorvos azt mondja, hogy ezik a gazdasági válság. Az emberek egyre gyéribben javítgatják a fogukat. A kereskedő szintén panaszkodik, hogy megcsappant a forgalom. A vendéglős is elsirja bánatát, midőn a szépen nyomtatott étlap gyér választékára panaszkodunk. Nincs kinek főzni. Nyakán maradna az étel. Régebben csak betevéd egy-egy vidékről bejött vendég. Az utóbbi időben spórolnak. Legtöbbször hazulról hoz magának elemzősiát. Néhány állami tisztviselő azonban kívül állig fordul meg „fizető” vendég.

A város nevezetességei közzé sorolhatók a chaszid zsidók is. Sighet kivételével kevés tran silvaniai városban láttunk annyi chaszid zsidót, mint itt. A főterbe torkolló szűk kis utcákban lehajtott fejjel szorosan a házak falai

A XXI. kongresszus dönt a zsidó nép sorsáról



שקנו את השקל
השקל

Váltsátok meg a sékeit

mentén gyors léptekkel róják az aszfaltot. Kopott kaftános, elviselt velurkalapos zsidók, a kisvárosi szűk utcák szegénysége messziről leri róluk. Arcuk elárulja, hogy az ucca forgalmát hermetikusan zárja el fülükkel a belső töprengés. Az évezedés bizonytalan zsidó sors élő megtestesítői ezek a kopott kaftános, lehorgasztott fejű chaszidok.

De nemcsak felnőtt chaszidok láthatók felülően nagyszámban ebben a városban. Különösen a főtéren gyakori látvány a vällig erős tincses fiúcska, karján nagy kosárral jár lefelé a piaci árusok között. Nem többek 9—10 éveseknél, míg mögöttük orgona sipok módjára követik őket a kopott, söt rongyos ruhákba burkolt kisebb testvérek. A kiejtőzárók kirakatai előtt láttunk még áldogálni ilyen szegényes apró chaszidokat. A vidéki város fűszerkirakatának mennyei csemegéit: porlepte csokoládérudákat és kockacukorhalmot bámultak sovárgó szemmel.

Egy órákor színt változtat a kisvárosi ucca. Az eddig le-fel rohanó alkalmi üzletemberek, falusiak és hiányosan öltözött szatyoros háziasszonyok helyét a vidéki szeladónok és divatdámák foglalják el. Ilyenkor van az ebédelőtti korzó. Le, fel róják az arasznyi fűccát éppen úgy, ahogy a világ valamennyi kisvárosában. Elegáns, fiatal nők és jól vasalt fiatalemberek. Róluk egyáltalán nem ri le a gazdasági válság. Meglátszik rajtuk, hogy ők ama bizonyos krémjei a városnak, amely megengedheti magának, hogy Clujról öltözködjék.

A vármegyei prefektúrán most élnek élet folyik. Árlejtés van. Végne hosszú huza-vona után elhatározta a megye vezetősége, hogy kissé kicsinostják a várost. Gránitkövekkel akarja beburkolni a főbb utcákat. Azt is megtudjuk, hogy most komoly stádiumba jutott a régi terv. Talán még aznap megtör-

Művészeti élmény lesz június 30-án, csütörtökön este 9 órakor a róm. kath. fiugimnázium dísztermében

Hevesi Piroska zongoraművésznő és Kovács Kató lírai énekemő bucsuhangversenye

a Kisebbségi Újságírószervezet rendezésében.

Lady Reading, a felállítandó angol női hadsereg főparancsnoka

London, jun. 23. 24. Hore Belisha angol hadügyminiszter rövidesen felállítja az első angol területiális női hadsereget. A női hadsereg megszervezésének kérdése legutóbb került megvitatás alá az angol parlamentben.

A vita során Sorensen képviselő a következő kényelmetlen kérdést intézte a hadügyminiszterhez:

— Mit gondol miniszter ur, vajjon a nők megfegyverezhetők-e annyira katonailag, hogy mondjuk, bombákat vessenek asszonytársaikra és ártatlan gyermekekre?

Hore Belisha nagy tetszés mellett a következő választ adta az interpelláló képviselőnek:

— Nem képviselő ur. Ebben magam sem hiszek. Csakhogy mi nem is akarjuk a női hadsereget bombavetésre felhasználni, hanem azoknak ugyszólván egyetlen feladatuk lesz, hogy mint kiképzett légharítók, éppen az ellenséges repülőgépek bombáit hártítsák el a fejünk feől.

Az angol női hadseregnek főparancsnokát egyébként máris kinevezték, lady Reading személyében. Az angol lapok ebből az alkalomból rendkívül érdekes részleteket közölnek Reading asszony pályafutásáról. Felemlítik azt is, hogy eddig az angol hadseregben csak egyetlen asszony volt elismerve és pedig Erzsébet királyné, aki az egyik skót gyalogoszednek a tiszteletbeli ezredese. Most, hogy a királyné lady Reading személyében „bajtársat” kap, két magasrangú női katonatisztje lesz a brit birodalomnak.

Lady Reading eredetileg francia származású és Charnaud Stella volt a neve. Pályafutását, mint egyszerű gyors- és gépíró kezdte egy londoni ügyvédnél. 1925 nyarán véletlenül arról értesült, hogy lord Reading, aki akkor India alkirálya volt, magántitkárnőt keres, akit magával venne indiai székelyére, Delhibe. Jelent-

Bucsuzzon el a fájdalomtól és a szorongástól



Oxigénes gyógylábfürdő

Ime egy egyszerű és egyáltalán nem költséges szer, amely saját otthonában és örökre megszabadítja Önt a legsúlyosabb lábfájdalomtól is. Az assza be lábat egy forró lábfürdőbe, amelybe annyi Saltrates Rodell-t kell önteni, hogy a víz fehérré színi legyen. Ez a gyógyfürdő 3 perc belül megszünteti a fájdalmat. A gyulladást eltűnnek. A tyukszemek annyira felpuhulnak, hogy gyökereztől kiemelheti őket. A Saltrates Rodell 6 féle rádió aktív forrás-gyógysót tartalmaz. A gyógyszerárak és drogériák árusítják a Saltrates Rodell-t és garantálják hatását.

FONTOSI! — 10.000 propaganda csomagot dobnak piacon lejes reklám árban. Kiszérléppen még ma vásároljon csomagot! Takarékoskossági szempontokból vásároljon rendez csomagot, vagy dupla családi csomagot!

tént az egyezség. Mire legközelebb idejövünk, már gránitköves uccák várnak a hepe-hupák helyén és talán az üres virágágyok is pompázni fognak. Ittteni viszonylatban ez annyit jelent, mintha Cluj tegyük fel metrót kapna néhány hónapon belül.

Mikor kirobogunk a városból, az uccák teljesen néptelenek. Így még sokkal sivárabb ez a város. Ebédelnek a kisváros polgárai.

(H. E.)

Né

lá

SZ

Schulenk

Az or

Csehe

Sz

Frága,

hirneves a

met kérdés

városában,

is szolgált

berg mosz

tett arra

linnal, Sz

lenberg a

és az oros

ja, amely

lát képezte

kar tisztjel

vai német

kormányát

dékaifelő

állapítása,

telés tárgy

nemtámas

A

e

Kifelé ez

szolgálni

na, hogy s

tositson Né

valóságban

megsemmis

egyezeit, a

nak egyik

kikötik, h

madja meg

Németorszá

egyezés me

abban, hog

ogy, hogy

mény előír

Pillanatn

Oroszorszá

tanusított

sulllyal befo

csak Nagy

ország elt

amely egy

lom körül

eredmény,

na egyném

tény, hogy

mulik el

konstelláció

N

fé

Csehszlov

zéről szót

Hitler legn

rájesszen

sikérel az

tól a gond

szlovákia

külpolitika

szólo hírek

mát akarj

— Hogy

szlovákia

országgal.

Az ang

pen Winst

vetéséget t

békéjét ke

tekintik.

— Nem

— hogy a

vetkező fe

1. Maxi

be lemond

2. Dimi

nista inter

Beavato

Sztalin rés

tebbi két

Diplomácia

jelenlegi

arra, hog

hogy lega

gességét b

A

l

Washing

mány Jose

Német-orosz megnem-támadási szerződést szeretne kötni Hitler

Schulenberg moszkvai követ Sztalin szándékai iránt puhatolozik. Az orosz-francia katonai szerződés megsemmisítésére és a Csehszlovákiának nyújtott angol segítség ellensúlyozására szolgál a terv

Sztalin orosz-amerikai szerződésre törekszik

Prága, június 23. H. R. Knickerbocker, a hírneves amerikai újságíró, aki a szudetanémet kérdést tanulmányozta Csehszlovákia fővárosában, hatalmas külpolitikai szenzációval is szolgált olvasóinak. Eszerint von Schulenberg moszkvai német követ előkészületeket tett arra, hogy tárgyalásokat kezdjen Sztalinnal, Szovjetország diktátorával. Schulenberg a bismarki politikai iskola tanítványa és az orosz-német együttműködés elvét vallja, amely a weimari köztársaság irányvonala képezte és amelynek a német nagyvezérkar tisztjei között számos híve van. A moszkvai német követ engedélyt kért és kapott kormányától, hogy érdeklődjék Sztalin szándékai felől. A tapogatózás célja annak megállapítása, hajlandó volna-e Sztalin megfonteltás tárgyává tenni egy új orosz-német megnem-támadási szerződést.

A francia-orosz katonai egyezmény ellen?

Kifelé ez a paktum a béke ügyét látszana szolgálja és megfogalmazásában arra irányulna, hogy szoros kereskedelmi kapcsolatot biztosítson Németország és a szovjet között. A valóságban viszont azt a célt szolgálja, hogy megsemmisítse a francia-orosz katonai egyezményt, ami egyébként Hitler külpolitikájának egyik lényeges célkitűzése. Amennyiben kiköti, hogy Szovjetország nem támogatja meg semmilyen körülmények között Németországot, a tervezett orosz-német egyezmény meg fogja akadályozni Oroszországot abban, hogy a franciák segítségével siessen, úgy, hogy azt a francia-orosz katonai egyezmény előírja.

Pillanatnyilag tagadhatatlan tény, hogy Oroszországnak a cseh-német konfliktusban tanúsított határozott magatartása ugyanolyan sulyal befolyásolta a német kormányt, akárcsak Nagy-Britannia fellépése. Szovjetország eltávolítása abból a frontgyűrűből, amely egy adott pillanatban a német birodalom körül kialakulna, kétségtelenül olyan eredmény, amiért Németország szívesen hozna egy német őrözetet. Már maga az a tény, hogy ilyen tervek felmerülhetnek, nem mulik el nyomtalanul a nemzetközi politika konstallációja fölött.

Németország Angliát akarja megfélemlíteni

Csehszlovákiában az orosz-német megegyezésről szóló híreket úgy interpretálják, hogy Hitler legnagyobb erőfeszítése azon van, hogy rájlesszen Angliára. Azt reméli, hogy ezután sikerül az angol kormányt elidegeníteni attól a gondolatától, hogy adott esetben Csehszlovákiát támogatásban részesítse. A német külpolitika az orosz-német tárgyalásokról szóló hírekre hivatkozva, a következő dilemmát akarja felállítani Anglia számára: — Vagy szabadkezet adnak nekünk Csehszlovákiában, vagy szerződésre lépünk Oroszországgal.

Az angol államférfiak azonban, különösképpen Winston Churchill az orosz-német szövetséget többé-kevésbé távolfekvő és Európa békéjét kevésbé fenyegető veszedelemnek tekintik.

Hitler feltételei

— Nem érdektelen, — írja Knickerbocker, — hogy a szerződés megkötését Hitler a következő feltételek teljesítéséhez köti:

1. Maxim Litvinov külügyminiszter adja be lemondását és
 2. Dimitroffot el kell távolítani a kommunista internacionálé elnöki székéből.
- Beavatott körökben a német-orosz terv Sztalin részéről való elfogadását még a fentebbi két feltétel nélküli is kizártnak tartják. Diplomáciai körök szerint Németországot jelenlegi kedvezőtlen helyzete kényszeríti arra, hogy végső intézkedésekhez nyuljon, hogy legalább is Szovjetország semlegességét biztosítsa a maga számára.

Amerikai-orosz szövetséget akar létrehozni Sztalin?

Washington, június 23. Az amerikai kormány Josef Dawies követet, aki Moszkvában

másfél év óta látta el az Egyesült Államok ügyeit, váratlanul Brüsszelbe helyezte át. Egyidejűleg hír érkezett arról, hogy az Egyesült Államok egyelőre nem akarnak Oroszországba követet küldeni, hanem az Unió érdekeit ügyvivő fogja ellátni. A szovjetek az utolsó évben sok kellemetlenséget okoztak a washingtoni kormánynak, amely miatt egy időben elhidegült a viszony a két birodalom között. Az amerikai technikusoknak és mérnököknek, akik a szovjetkormány szelgálatában állottak, néhány hónappal ezelőtt rendre el kellett hagyniuk pozícióikat, sőt többeket ki is utasították Oroszországból. Jesow rendőrsége megtette azt is, hogy le tartóztatotta az amerikai követség néhány alkalmazottját.

Nyilván ezekkel a dolgokkal függ össze, hogy az amerikai export Szovjetország felé erősen csökkent. Ma már évente alig tesz ki többet húszmillió dollárnál. Mindenki azt hiszti, hogy Dawies visszahívása a diplomáciai viszony meglazulását jelenti. Annál meglepőbb tehát, hogy Dawies távozását Moszkvából mindkét részen ünnepeleék. Mind a mai napig nem lehet tudni, miért nem töltik be Dawies helyét. A bucsuvacsorán Dawies éppúgy, mint az orosz vezető férfiak szinte tüntető módon hangsúlyozták ki hogy Amerika és Szovjetország között a legnagyobb egyetértés uralkodik. A távozó

Rendszerint igen későn vesszük észre!



Ha a napleégés következményeit érzi, akkor már túl késő. Ezért dörzsölje be testét jó-előre NIVEA-krémmel vagy NIVEA-olajjal.

követ, aki szívesen maradt volna tüneményes villájában, egy ebéden, amelyet Litvinov adott tiszteletére, biztosította a szovjetkormányt, hogy nagyra becsüli az oroszok békepolitikáját és kijelentette, hogy ő, aki jóakaró barátként jött Oroszországba, a szovjetuniót „több mint igaz barát”-ként hagyja el. Ezt megelőzőleg Dawies Kalinin és Molotov ünnepi bucsuandicán fogadta és ami nagy ritkaság Oroszországban, Sztalin ebből az alkalomból hement Molotov dolgozószobájába. A diktátor nem sablonos bucsuszavakkal váit el az Unió követétől, hanem hosszabb beszélgetést folytatott vele, megbízható értesülések szerint két óra hosszúságú.

A Kremlben nyilván nagy meglepetést keltett, hogy amikor néhány héttel ezelőtt Hull államtitkár és Woodring hadügyminiszter a felszerelési politika tarthatatlanságáról és a háborus módszerek barbárságáról, továbbá a diktatórikus államok és a demokratikus országok közötti ellentétől beszélt, Oroszországot nem mint diktatórikus orszá-

got említette. A szovjetek elégtétellel vesztés tudomásul, hogy a demokráciák mellett sorolják fel őket és nyilvánvaló, hogy Sztalin ezt újból ki akarta hangsúlyozni a bucsuzó amerikai követ előtt.

Amerikai körökben azt hiszik, hogy Sztalin ezzel a barátkozással ki akarja egyensúlyozni a szovjeteknek az európai politikától való visszavonulását. Oroszországnak újában az az ambíciója, hogy kelet felé mint demokratikus védőhatalom szepeljen, ugyan az, amit Amerika csinál a nyugaton, anélkül, hogy közvetlenül beavatkozna az európai dolgokba. Sztalin orosz-amerikai szövetségre törekszik, amit az orosz sajtó egy idő óta állandóan felszínre tart.

Annál érthetlenebb Amerika magatartása a moszkvai követ kinevezése dolgában és az oroszoké is, akik az utóbbi időben Amerikával szemben mintha ellenséges magatartást tanúsítanak. A nagy titok módjából igazgatja az amerikai sajtót, amely napok óta keresi a különös rejtély megoldását.

Premier! **Thalia Mozgóban** **Premier!**
A titokzatos büntény
 Edgar Wallace híres bűnügyi regénye. Főszereplők: ANN DVORAK, DONALD WOODS. 2 órai izgalom! 2 órai izgalom!

Öt-hatezer zsidót tartóztattak le az utóbbi napokban a német birodalom területén

A zsidó lakosság számarányához fogják mérni a zsinagógák számát és a „főlöselet” lerombolják

Juliusban kezdődik csak a „szisztématikus” hadjárat...

Berlin, június 23. A berlini zsidók martiriuma tovább tart. A féktelen agitáció többször is tettleges támadásokhoz vezetett. A Havas tudósítója megállapította, hogy hét zsidót súlyos sérülésekkel kórházba szállítottak. Hírszerint számos sebesült otthonukban ápolnak. Az izgatásokra legjellemzőbb az a felirat, amelyet egy zsidó konfekciós üzlet kirakatára mázoltak: „Ez a zsidó agyonütött egy hille-rista ifjút”

A letartóztatások folytatódnak. A Reuter jelentése szerint több zsidó egyszerűen eltűnt a lakásáról. Több száz letartóztatottól nem kapnak semmi hírt a hozzátartozók. Azt sem tudják, hol tartózkodnak.

A zsidó üzletek legnagyobb része zárva van. A zsidó tulajdonban lévő kávéházak üresek. A Hort-Wessel téren és környé-

kén, valamint az Alexander-platz körzetében sok zárt üzlet látható, amelyeknek lezuhott redőin antiszemita feliratok olvashatók.

Berlinben mindenki tisztában van azazal, hogy a zavargásokat bizonyos helyről tervszerűen irányították és megszervezték.

Frankfurtban száz prominens zsidót tartóztattak le, köztük dr. Lemmlé rabbit is. A még meglévő zsidó üzletek erős antiszemita bojkott alatt állanak. Hasonló jelentések érkeznek a többi városokból is.

Mértéktadó berlini pártkörök kijelentik, hogy július havában újabb törvényes intézkedések várhatók a zsidó kérdésben. A „szisztématikus” akció csak akkor kezdődik. A zsidó, félzsidó és negyedzsidó üzleteknek külön, előírt jellel való ellátására vonatkozó rendeletet a legnagyobb szí-

gorral és eréllyel hajtják végre. Azokat az árjakat, akik zsidó üzletekben vásárolnak, koncentrációs táborral fenyegetik. Ha az illető köztisztviselő, úgy nyomban elveszti állását. Zsidónál eszközölt vásárlás a Harmadik Birodalom elleni büncselekménynek számít. A zsidó üzletek őrizetére egész rohamosztagokat fognak mozgósítani a közeli hetekben.

Pártkörök szerint mielőst teljes erővel fog folyni a zsidó üzletek elleni hadjárat, a lakás-kérdés tisztázásához látnak hozzá a náciok. Árja háztulajnosoknak nem lehet zsidó albérllőjük. Árjak nem vehetnek ki lakást zsidóknál.

Az egész birodalomban a zsidók számarányához fogják mérni a zsinagógák számát és ennek megfelelően a müncheni és Nürnbergi főzsinagógák lerombolása után más városokban is ledöntenek néhány zsidó templomot.

A Berlinben letartóztatott zsidók számáról különböző becslések vannak forgalomban. Beavatottak tudni vélik, hogy az utóbbi napokban, az egész birodalom területén letartóztatott zsidók száma öt-hatezer között mozog. A német sajtónak, amely nagy cimek alatt közli a zsidó üzletek külön jellel való megbélyegzéséről szóló törvényt, nem szabad írnia e tömeges letartóztatásokról és a zsidók ellen megindult uccai terrormozgalomról.

Hivatalos berlini körök külföldi újságíróknak azt a kijelentést tették, hogy június 16-ig Berlinben 1487 zsidót tartóztattak le, akik közül 1225 fogságban maradt. Ehhez járulnak még a június 16-án és 17-én történt tömeges letartóztatások.

Az oradeai Szilágyi ort. kóser fiuinternátus
 a jövő iskola évre felvesz tanulókat. Az internátus igen jó ellátáson kívül elsőrendű tanerőkkel készített elő a növendékeket. A tanerők működését Dr Szilas Izidor és Radó Pál tanárok őrzik ellen.

— Súlyos autószerencsétlenség történt a Constanța—Bazargic közti uton. Constanțăból jelentik: Súlyos autószerencsétlenség történt a Constanța—Bazargic utvonalon, Cumpăna falu közelében. A 145 számú bazargic teherautó felborult. Eme segédszofőr meghalt. A bűnös Potcoff szofőr; aki elaludt a volánál. Ő csak könnyebben sebesült meg és elmenekült.

Uj ritmus a transilvaniai cionista mozgalomban

Dr Mózes László szervezeti főtájkár körútja

Targu-Mures, június 23. Dr Mózes László, a Zsidó Nemzeti Szövetség szervezeti főtájkára, négy héttel ezelőtt országos szervező körútra indult, amelyet most fejezett be. Utjának első stációja Bistrița volt, ahol a város zsidó társadalmának teljes bevonásával és a legnagyobb összhang jegyében újjáalakult a bistrítai helyi csoport, a következő vezetőségéig az alábbiak: Elnök: dr Halberg Gyula, ügyvezető elnök: Pistiner Efraim, a vezetőség tagjai: öz. Kallósné, dr Herczegh Paula, dr Fuchs Nándor, Cziment Samu, Wiedner Samuel, Klein Mose. K. K. L. biztos: Öhlbaum Mártha. Kh. biztos: dr Adler Hermann, míg a sékelakció Cziment Samu irányítása alatt szépen folyik.

Bistrița-nál valamikor erőteljes cionista munka folyt és az átszervezés kapcsán minden remény meg van arra, hogy ez a város is újból elfoglalja méltó helyét az ország cionista életében.

Mediason, ahol a múltban is aktív cionista élet zajlott le, most új vezetőség állott a helyi csoport élére dr Mózes újjászervező munkájának eredményeként. Ez alkalommal Hiller Lajosné érte a közbizalmat, akik az átszervezés kapcsán a Zsidó Nemzeti Szövetség mediási csoportjának elnökévé választották meg, míg tájkár dr Heilper Ernő, pénztáros Kratz Salamon, K. H. biztos: Spitz Ruzens, K. K. L. biztos: dr Davidovits Albert lett.

Brasovban alapos előkészítő munka után új erők állottak a helyi csoport élére. A reorganizációs közgyűlésen dr Mózes László tartott érdekes beszámolót a cionizmus jelenlegi helyzetéről és feladatairól, majd a következő vezetőséget választották meg:

Elnök: dr Weiss Menyhért, alelnökök: dr Peritz Leo, dr Haas László, tájkár: Izsák Dezső, pénztáros: Slamovits Abraham, ellenőrök: Gruber Manó és Stern Márton, K. H. bizottság elnöke: Sebesti Izso, K. K. L. bizottság elnöke: Farkas Sándor, sékelbiztosok: dr Weiss Imréné és dr Springer Arthur-né, Palesztina-bizottság: Mátyás Ignác hitközségi elnök, Halász Ignác, Roth László, Weissfeiler Kálmán, Kain David, ifjúsági referens: Fischer Zoltán.

A brasovi helyi csoport újjáalakulása után dr Mózes László Sfântul Gheorghera utazott, ahol a helyi csoport reorganizálását Montag Imre vezérigazgató, Montag Imréné, Farkas József, Fehér Lajos és Reich I. vették kezükbe és nem kétségek, hogy fáradozásait siker fogja koronázni.

Dr Mózes László részvételével tartotta meg a Zsidó Nemzeti Szövetség Mercurea-Ciuc-i helyi csoportja is rendes évi tisztújító közgyűlést.

A közgyűlés egyhangúlag választotta meg újra a helyi csoport volt elnökét Bermann Márkust és vele együtt a régi vezetőséget, amelyben ezúttal is részt vesznek mint K. H. biztos: Alter Izso és mint K. K. L. biztos maga az elnök, Bermann Márkus.

Végül Reghinul-Sásesben tartózkodott két napig dr Mózes László, ahol a jelenléteben reorganizáló gyűlést tartottak a cionisták és az új vezetőség a következőképpen alakult meg: Diszelnök: Fixel Vilmos, elnök: dr Ellenbogen József, társelnök: dr Melzer Simon, alelnök: Benkó Sándor, tájkár: Rosenfeld Tibor, pénztáros: Biller I., ellenőr: Márk Károly, K. K. L. biztos: Grün Béláné, K. H. biztos: Benkó Sándor, Palesztina-bizottság: Grün Béla, Simsi László, Kirsch Jenőné és Fixel Vilmos. (b. b.)

Rendkívül bőségesnek ígérkezik a gabona-termés

Bucuresti, június 23. Az idei gabonatermés rendkívül bőségesnek ígérkezik, hasonlóan az 1932. évihez. Az általános helyzet a következő: A földművelésügyi minisztérium becslése szerint hektáronként 1200 kilogramm átlagtermésre lehet számítani. Ez a szám megszorozva a bevett területtel, tehát 350 millióval, arra enged utalni, hogy az össztermés 420.000 vagon lesz. A minőség is igen jó. Az őszi buzaerést a délkeleti részekben már aratják.

A repcét cséplik és 1200 kilogrammot érnek el hektáronként. Az őszi rozs cséplése is megkezdődött. Eléri az 1500 kilogrammot hektáronként. A tavaszi rozs állapota valamivel rosszabb és valószínűleg csak közepes termést fog adni. A tengeri az utóbbi hetek eszései nyomán igen szépen fejlődik. A zab gyenge termést ígér a tavalyihoz hasonlóan.

Ősrégi zsidó kolónia Kinában, mely a japánok kezére esett

Mióta élnek a zsidók Khaifongban, Honan tartomány fővárosában

Sanghai, június 23. Nemrég az a hír járta be a világsajtót, hogy a japánok elfoglalták Honan kínai tartomány fővárosát, Khaifongot, egy várost, amelynek 200 ezer a lakosa és amelynek falai között zsidó kolónia él a 12. század óta.

A zsidóknak Khaifongba való bevándorlásáról különböző feltevések léteznek, melyek egészen a kereszténység előtti időkig nyúlnak vissza. Annyi bizonyos, hogy a középkor elején Perzsiából és Indiából Kinába vándoroltak zsidók az ősrégi karavánutakon. Khaifongban három köfelirat látható, amelyek 1489-ből, 1512-ből, illetve 1663-ból erednek. Ugyanebből az időszaktól maradt fenn egy zsinagóga is. A feliratok kínai nyelven íródtak, néhány perzsa szó is van a szövegben, amely némi felvilágosítást szolgál ezeknek a zsidóknak a történetére. Ezeknek a feliratoknak egyike megemlíti, hogy 1163-ban látta hozzá a zsinagóga építéséhez, mely azonban csak a 13-ik század vége felé épült fel teljesen.

A 17-ik században katolikus misszionáriusok is felfedezték a zsidókat Khaifongban és kutatni kezdték a történetüket. Egy franciánus szerzetes kétségbevonja, hogy ezek egyáltalán zsidók volnának, mi-

re előkerült egy kínai nyelven írt kézirat, amelyben héber szavak voltak, héber betűkkel. Rabbik és tanítók hiányában elveszett számukra a héber nyelv és a zsidó tan, úgyhogy ma nemcsak külsőleg, hanem szellemileg is teljesen azonosak a kínaiakkal.

A 20-ik században európai zsidók is kerültek Khaifongba, akik kapcsolatot kerestek a fajtásvérrel. 25 évvel ezelőtt egy khaifongi zsidó felhívást intézett az európai zsidósághoz, hogy vegye oltalmába a zsidóságnak ezen elveszett törzsét, küldjön hozzájuk tanítókat, hogy neveljék újra zsidókká a fiaikat. Ezeket a törekvéseket azonban rombadöntötte a világháború. A sanghai zsidó hitközség, amelyet Kelet-Európából és Bagdadból bevándorolt zsidók alapítottak a 20-ik században több zsidó gyermeket hozott át Khaifongból Shanghaiba, hogy tanítókká képezze ki őket. A háború utáni években nagy lendülettel folyt a khaifongi zsidó tanítók kiképzése, a mostani kínai-japán háború azonban nagy nyomorba döntötte ezt a hitközséget is és a kivándorlás megszervezése a legnagyobb gondja ma ennek a közösségnek.

KÖZGAZDASÁG

Megváltoztatták a pengő törvényes fedezeti aranyát

A magyar gazdasági élet és a pénzpiac átszervezése. Gyökeresen módosították a magyar Nemzeti Bank alapszabályait. Százmillió pengős újabb kölcsönt vesz fel a jegybanktól a magyar kormány

Leváltják a Nemzeti Bank zsidó főtanácsi tagjait

A magyar Nemzeti Bank június 23-ára, csütörtökre tüzte ki rendkívüli közgyűlést, melynek tárgysorozata az alapszabályok módosítását tüzte ki. Ezek a módosítások a következő kérdésekre terjednek ki:

A Magyar Nemzeti Bank alapszabályai, amelyek az 1924. évi V. t.-c. szerves részét alkotják, azon elgondolás hatása alatt jöttek létre, hogy a jegybank és a kormány közötti mindennemű hitelösszeköttetés károsnak tekintendő. Ez az elgondolás az akkori idők „inflációs mentalitásával” volt megmagyarázható és egyébként a Népszövetség pénzügyi bizottságának befolyására volt visszavezethető, amely abban az időben a 10 millió fent összegű Népszövetségi Kölcsön elhelyezésével kapcsolatosan döntő befolyást gyakorolt. A bank alapszabályainak 50. cikke így szól: „Az állam, a törvényhatóságok, a városok és községek a bank eszközét egyáltalán, tehát sem közvetve, sem közvetlenül nem vehetik igénybe saját céljaira anélkül, hogy a felvett bankjegyek ellenértékét aranyban, vagy devizákban egyidejűleg nem szolgáltatják.”

Már az 1933:XXVII. t.-c. úgy rendelkezett, hogy a gazdátartozások rendezésével kapcsolatban a Nemzeti Bank az államnak 100 millió pengő összegű hitelt nyújthat. Ezt az összeget az állam csak fokozatosan vette igénybe és korábbi elszámolási tételekkel együtt ezidőig — az 1938 június 7-i jegybankkimutatás alapján — az állam tartozása a banknál kevesebb mint 120 millió pengőre rug.

A beruházási program érdekében

Az alapszabálymódosítás felhatalmazza a jegybankot, hogy további százmillió pengős kölcsönt nyújtson az államnak. Ezt a kölcsönt a kormány arra fogja felhasználni, hogy visszafizesse a magánbankoknál fennálló tartozását, míg ezek ennek alapján visszafizetik a Nemzeti Banknál fennálló kötelezettségeiket. A magánbankok ezáltal abba a helyzetbe jutnak, hogy visszlezárolási kereteiket a jegybanknál ismét igénybe vehetik. Ennek a beruházási program finanszírozása terén van nagy jelentősége, sőt azt lehet mondani, elengedhetetlen feltétele a program keresztülvételének.

A magyar kormány ettől a 100 millió pen-

gős kölcsöntől függetlenül további 30 millió pengő kölcsönt vehet a jegybanktól minden évben márciustól novemberig igénybe, amikor az aratással kapcsolatban a kincstár adóbevételei átmenetileg csökkentek.

Német példa

A jegybank felhatalmazást nyer egy olyan intézménnyel részeseletet vállalni, amely hivatalosan a pénz és hitelpiac szabályozásánál közreműködni. Másrészt arra is engedélyt kap, hogy „nyitl piaci műveleteket” hajtson végre.

A létesítendő intézménnyel nyilván olyan szervezetre kell gondolni, mint amilyen már 1923 óta a „Deutsche Goldkreditbank” formájában a Német Birodalmi Bank rendelkezésére áll. Ez az intézet alakulása óta feladatai tekintetében több változáson ment át. Jelenleg legfontosabb tevékenysége a Goldkreditbanknak, hogy u. n. „Sola-Wechsel”-eket („saját váltókat” bocsát a piac rendelkezésére).

A saját váltók kibocsátása után a Nemzeti Banknak módja lesz arra, hogy a bankok, iparvállalatok és magántulajdonosok pénzeszközöiket igénybe vehesse és felhasználhassa a maga pénzügyi műveleteire.

Az alapszabálymódosítás lehetővé teszi, hogy a magyar jegybank fix kamatozású papírokat vásárolhat és eladhat és ezzel befolyást gyakorolhat a tőke- és pénzpiacra. Az amerikai jegybankok és az Angol Bank e politikát főleg azért gyakorolják, hogy az esetleg felmerülő túlságos pénzösszeget, vagy ellenkezőjét, a pénzügyi szükséglet megszüntessék.

Magyarországon erre a tevékenységre főleg azért lesz szükség, hogy a beruházási és hadfelszerelési programmal kapcsolatban kibocsátandó új belső kölcsön-kötvények árfolyom kilengéseit szabályozzák.

A bankjegyfedezet kérdése

A bankjegyfedezeti előírások eddig úgy születtek, hogy a bankjegyforgalomnak, hozzáadva az azonnal lejáró tartozásokat, de levonva az állam adósságát, a bank fennállásának elsőt éve alatt 20 százalékkal, másodikkal kilenc év alatt 24 százalékkal, a további öt év alatt 28 százalékkal és a hátralévő idő

alatt 33% százalékkal kell fedezve lennie az érckészlet által, amelybe valuták és devizák is beszámíthatók. Mivel a bank fennállásának ezidőig tizenharmadik évében áll, a törvényes fedezeti arány pillanatnyilag 24 százalék, azonban 1939-ben érvénybe lépne a 28 százalékos fedezetről való gondoskodás szükségessége.

A jegybank alapszabályzatának módosítása révén ezeket az intézkedéseket megszüntetik és a magyar Nemzeti Bank által kibocsátott pengő-bankjegyek törvényes fedezeti arányát 25 százalékkal állapítják meg, az aranyat és a devizát felár nélkül számítva át.

A bankjegyfedezeti előírások betartására más szankció nincsen, mint az, hogy ha a bank túllépi az előírt kereteket, akkor „jegyadó” köteles fizetni. A jegyadó mérvére nézve eddig igen komplikált előírások voltak érvényben, amelyek szerint a jegyadó progresszív. Az adótétel 1 százalék volt a leszámlítási bankkamatláb felett, ha a fedezeti arány 2 százalékkal csökkent a törvényben meghatározott arányszám alá. Minden további 2 százaléki hiánynál 1,5 százalékkal emelkedett a jegyadó, amely azonban 5 százaléknál egyáltalán nem lehetett kevesebb. Ez intézkedések helyébe — értesítésünk szerint, — most az az intézkedés fog lépni, hogy a jegyadó mindenkor 1 százalék a mindenkori kamatláb felett.

A főtanács átszervezése

Az alapszabályok 24. cikke szerint a főtanács eddig az elnökből és 13 tagból állt. Ezidőig a főtanács tagjai: Erney Károly, Heinrich Gábor, Jankovich Béla dr, Kócs Mihály dr, báró Kornfeld Mór dr, Láng Gusztáv, báró Madarassy-Beck Marcell dr, Schmidt Richard, Scitovszky Tibor dr, Somssich László gróf (alelnök), Waldott Kelemen báró és Weisz Fülöp, azonkívül 4 póttag.

Az alapszabálymódosítás előírja, hogy a hitelintézetek képviselőit egy-egy olyan személyiség kell, hogy helyet foglaljon a főtanácsban, aki a Pénzügyi Központnak, az Országos Központi Hitelintézetnek és az Országos Földhitelintézetnek igazgatósági tagja. Kétségtelen, hogy az új szabályzat alapján a fent felsorolt főtanácsosok közül azok egyrésze, akik a hitelintézetek képviselőit foglalkoztatják a főtanácsban helyet, ki fognak válni és helyettük mások fognak a főtanácsba belépni.

Országosvásári piaci árak Baia-Maren

A most megtartott országos vásáron úgy az állat, mint a kivakóvásár gyengén sikerült. Az árak általában emelkedő tendenciát mutattak és aránytalanul drágább volt minden, mint sok nagyobb városban. Az árak a következők:

Allatárak:

Fejőstehén borjuval 6—8000 lej, bika élőszuliban kilónként 14—15 lej, igás ökör párja 10—12.000 le, növendék marha 3—4000 lej, hizott és sovány sertés kilónként 22—23 lej, malac darabja 250—300 lej.

Terményárak:

Buza mázsánként 600—620 lej, rozs 470—480 lej, zab 450—460 lej, tengeri 390—400 lej, burgonya 160—180 lej.

Takarmány:

Széna 120—130 lej mázsánként, lóhere 160—170 lej, lucerna 150—160 lej.

Szárnyas árak:

Egy pár csirke 50—70 lej, tyúk darabja 50—70 lej, idei ruca 35—45 lej, hizott ruca 80—90 lej, fiatal liba 80—90 lej, kövér liba 200—250 lej. Tojás párja 2½—3 lej.

Tejtermékek:

Tenentej 5—6 lej, bivalytej 7—8 lej, tejfel literje 22—26 lej, tehéntúró 14—16 lej, juhtúró és sajt 34—38 lej, házi vaj 60—70 lej, teavaj 80—90 lej.

Zöldségárak:

Meglehetősen drága volt a zöldségpiac. Zöldborsó 8—10 lej, zöldborsó kilója 26—30 lej, egy uborka 8—14 lej, karfiol 15—22 lej, zöldborsó 1—1½ lej, saláta 2 lej fejenként, karalábé csomónként a kisebb 4 lej, nagyobb 10 lej, sárgarépa és petrezselyem 2—3 lej, hagyma csomója (4—5 darab) 2—3 lej.

Gyümölcsök:

Cseresznye literje 5—6 lej, egres 10—12 lej, földieper kilója 20—30 lej.

Uj birói kinevezések

Bucuresti, június 23. Az uralkodó ma aláírta azokat a dekretumokat, amelyek a birói karban való kinevezésekre, áthelyezésekre és előléptetésekre vonatkoznak. Többek között a bucaresti tábla főügyészévé kinevezte Titus Panut, a tábla 6-ik szekciójának elnökét a semmitörvényesség előléptetett és áthelyezett C. Stefanescu helyébe. Az ifjúi törvényeszk főügyészévé Radu Pascut, az 5-ik vizsgálóbírói hivatal vezetőjévé Aristide P. Aristidot nevezték ki.

HOGYAN HÁZASODJUNK?

Gyakorlati kézikönyv árjárnak, nem árjárnak, félárjárnak, hontalanoknak és idegeneknek

Kinek kibe szabad beleszeretnie a Harmadik Birodalomban?

Házassági tanácsokkal valaha csak jósók, asztrológusok, vagy csodarábbiak foglalkoztak. Ki más szót volna bele az embernek oly szorosán vett magánügyébe, mint a házasság és a szerelem? A Harmadik Birodalomban, a totális jogtalanság hazájában komplikált jogi problémává, államilag szabályozott aktussá vált a magánélet ezen utolsó mentővára is. A sok jogfosztás után immár Amor utjait is megrendszabályozták és kötelezték arra, hogy mielőtt nyilat valamely szivbe belelővi — nézze meg alaposan, hogy abban milyen vér csörgedez?

A „német vér és faj“ védelmére hozott müncheni törvények nemcsak árják és nem-árják közt tiltják a házasságot, hanem különbséget tesznek fél és negyed árják közt is, aszerint, hogy hány árja, illetve nem-árja nagyszülője van valakinek? Már most felmerül a nagy kérdés, vajon szabad-e egy teljes négy árja nagyszülővel rendelkező németnek fél és negyedárjakkal házasságot kötnie? Ha pedig ez nem szabad, úgy megvan-e engedve, hogy ezek a meszticek zsidókhoz menjenek nőül, illetve zsidó asszonyokat vegyenek feleségül? Kérdéses továbbá az is, hogy ezek a törvények milyen mértékben kötelezőek a Németországban élő idegenekre, illetve nem német állampolgároknak? stb., stb.

Mint látjuk tehát, a müncheni törvények egész sereg nyitott kérdést hagytak és a szegény árják számára ezer nyitott kaput a súlyosan bántott vér- és fajgyalázásra. Mindezen esetleges tévedések vagy félreértések elkerülésére három kiváló német jogász egy hatalmas, 350 oldalas könyvet adott ki, melyben fel vannak véve az összes lehetséges házassági kombinációk és variációk, egyetlen egyet sem hagyva figyelmen kívül. „Blutschutz und Ehegesundheitsgesetz“ a címe e kiváló, valóban német alapossággal összeállított könyvnek, mely Münchenben jelent meg. Szerzői: Dr. Arthur Gutt belügyminisztériumi igazgató, dr. Herbert Linden belügyminisztériumi tanácsos és Franz Massfelder törvényszéki bíró.

Az alábbiakban néhány szemelvényt hozunk a gondosan összeállított tanulmányból:

I. Tilos a házasság egy bármely nemhez tartozó német, vagy némethez hasonló vérű német állampolgár

és
1. bármely nemhez tartozó német állampolgár közt, aki

a) elsőfokú félvér (viszont szabad a házasságkötés akkor, ha a zsidó fél engedélyt kapott a házasságra a vérvédelmi törvény végrehajtási utasításának 3. § 1. bekezdése értelmében.)

b) 2 teljesen zsidó nagyszülője van, de a birodalmi állampolgárságról szóló rendelet 5. § 2. bekezdése értelmében zsidónak tekintendő.

c) három vagy négy teljesen zsidó nagyszülője van.

2. Bármely nemhez tartozó idegen állampolgár közt, akinek három vagy négy teljesen zsidó nagyszülője van.

3. Bármelyik nemhez tartozó hontalan közt, aki Németországban van állandóan megtelepedve, vagy — ha külföldön lakik — legutóbbi állampolgársága német volt, hogyha az illető

a) elsőfokú félvér (viszont szabad a házasságkötés akkor, ha a zsidó fél engedélyt kapott a vérvédelmi törvény végrehajtási utasításának 3. §-a értelmében.)

b) Ha két teljesen zsidó nagyszülője van és a birodalmi állampolgársági törvény 5. § 2. bekezdése értelmében zsidónak volna tekintendő, ha német állampolgár lenne.

c) Ha három, vagy négy teljesen zsidó nagyszülője van.

4. Bármelyik nemhez tartozó hontalan közt, aki állandóan külföldön lakik, német állampolgársága sohasem volt és három, vagy négy teljesen zsidó nagyszülője van.

II. Tilos a házasság egy bármelyik nemhez tartozó német állampolgár közt, ki másodfokú félvér

és
1. bármely nemhez tartozó német állampolgár közt, aki

a) másodfokú félvér.
b) Elsőfokú félvér (viszont szabad a házasság, ha a zsidó fél engedélyt kapott a vérvédelmi törvény 3. §-a értelmében.)

c) Két teljesen zsidó nagyszülője van, de az állampolgársági törvény 5. § 2. bekezdése értelmében zsidónak tekintendő.)

d) Három vagy négy teljesen zsidó nagyszülője van.

2. Bármely nemhez tartozó idegen állampolgár közt, akinek három vagy négy teljesen zsidó nagyszülője van.

3. Bármelyik nemhez tartozó hontalan közt, aki állandóan Németországban lakik, vagy — külföldön lakás esetén — legutóbbi állampolgársága német volt és aki

a) másodfokú félvér.
b) Elsőfokú félvér (viszont szabad a házasság akkor, ha a zsidó fél házassági engedélyt kapott a vérvédelmi törvény 5. § 1. bekezdése alapján.)

c) Ha két teljesen zsidó nagyszülője van és a birodalmi állampolgársági törvény 5. § 2. bekezdése értelmében zsidónak lenne tekintve, ha német állampolgár lenne.

d) Három vagy négy teljesen zsidó nagyszülője van.

4. Bármely nemhez tartozó hontalan közt, aki külföld lakik, német állampolgársággal sohasem rendelkezett és három vagy négy teljesen zsidó nagyszülője van.

III. Tilos a házasság egy bármelyik nemhez tartozó német állampolgár közt, ki elsőfokú félvér

és
1. bármelyik nemhez tartozó német állampolgár, aki

a) német vagy hasonló vérű (viszont szabad a házasság akkor, ha a félvér engedélyt kapott a vérvédelmi törvény végrehajtási utasításának harmadik paragrafusának értelmében.)

b) Ha az illető másodfokú félvér (viszont meg van engedve itt is a fenti engedély esetén.)

2. Bármely nemhez tartozó hontalan közt, aki Németországban lakik vagy — külföldön lakás esetén — utolsó állampolgársága német volt, ha az illető

a) német vagy hasonló vérű (viszont meg van engedve a házasság, ha a félvér engedélyt kapott a vérvédelmi törvény 3. § 1. bekezdése alapján.)

b) Másodfokú félvér (a fentiekhez hasonló kivétellel.)

IV. Tilos a házasság bármely nemhez tartozó olyan német állampolgár közt, aki zsidó akár, mert három vagy négy teljesen zsidó nagyszülője van, akár azért, mivel két teljesen zsidó nagyszülővel rendelkezik, de a birodalmi állampolgársági törvény 5. § 2. bekezdése értelmében zsidónak tekintendő

és
1. bármely nemhez tartozó német állampolgár közt, ha

a) német vagy hasonló vérű.

A kiöregedett munkások nyugdíjazását készíti elő a kormány

Reformok a munkásgyermek egészségügyi helyzetének megjavítására

Bucuresti, június 23. Mint ismeretes, a romániai munkástörvénykezés egyike a legelőrehaladottabbaknak egész Európában. Alkalmazása azonban sajnálatos hiányokat, hogy ne mondjuk elítélendő mulasztásokat mutatott fel. A jelenlegi kormány különös gondot fordult a munkáskérdés felé, amelynek megoldását Mihail Ralea munkaügyi miniszter legfőbb feladatának tekinti.

A munkaügyi minisztert többek között a kiöregedett munkások nyugdíjaztatásának problémája foglalkoztatja. Ramadier francia (munkaügyi miniszter nemsokkal ezelőtti törvényjavaslatot terjesztett be, amely 1500 frank havi nyugdíjat szavaz meg a hatvanöt évet meghaladott munkások számára. A nyugdíjat azon munkásoknak is folyósítanák, akik nem fizettek be nyugdíj alapra valamely kamaránál, nyugdíjpénztárnál, vagy hasonló intézmény-nél. A javaslat nagy vitát idézett elő a francia közvéleményben, de a képviselőház eredeti formájában megszavazta a javaslatot. A munkás-nyugdíjak kérdése Ralea munkaügyi miniszter programján is szerepel. Mindenesetre csak kis fejezete ez a nagy reformoknak, amelyeket Ralea a munkástörvényhozásban készít elő. A munkaügyi miniszter most a Dopo Lavoro és Kraft durch Freude munkásszervezeteket tanulmányozza, amelyek egy Olaszországban, mint Németországban haszno-

sáknak bizonyultak. A romániai munkásság számára, amelyet Károly király öfelsége magas gondoskodásába vett, új és ígéretteljes horizontok nyílnak meg. A Ralea által tanulmányozott reformok révén kielégítő állapotokat fog teremteni a kormány ezen a téren, teljes egyetértésben a munkásosztály által felállított kívánásokkal. A romániai életet átható új ritmust meg fogja érezni a román munkásság is.

A Munkásbiztosító Pénztár gyermekgondozási centruma másrésztől vizsgálatot vezetett be a munkásgyermek születési és halálozási viszonyait illetően. Az adatokat dr. Zavergiu-Teodor gyűjtötte össze. Megállapítást nyert, hogy Bucurestiben 1016 munkáscsalád közül mindössze 274-en laknak saját házban, a többiek bérlők, míg 45 család gyárakban lakik. A külvárosok kis és egészségtelen házaiban lakó munkások számára az olcsó és higiénikus lakások építésének kérdése már régen égető szükségesség. A kormány most új alapokon tanulmányozza a kérdést; a munkáslakások építésére egyik fejezetét fogja képezni a legfelsőbb gazdasági tanácsban most kidolgozás alatt álló nagy újjáépítési tervnek.

A munkás-anyák gyermekeinek tekintélyes része nem kap sem kielégítő élelmezést, sem megfelelő gondozást és neve-

lést. A munkás-anyák részben nem tudják táplálni gyermekeiket. Találtam azonban olyan eseteket is — írja jelentésében dr. Zavergiu — midőn bűnös anyák nem akarták gyermekeiket szoptatni és hagyták azokat meghalni, azzal védekezve, hogy a törvénytelen házastárs „nem akart leányt“. A Muskásbiztosító intézetbe beíratkozott asszonyok szülés után hetheti szabadságot kapnak, majd visszatérnek a gyárba. Ki gondozza azonban a gyermeket? Ezértzenhat munkáscsalád közül 375-nél asszony a családfenntartó. A gyermekgondozó központ az ipari centrumokban intézményeket akar létesíteni, ahol a munkások elhelyezhetik gyermekeiket arra az időre, amíg ők a gyárakban dolgoznak.

Az illetékes hatóságokat a gyermek táplálkozása is foglalkoztatja, miután a gyermekhalandóság 49.5 százalékban bélyegzők folytán következik be. A fővárosban egyébként a gyermekhalandóság arányszáma 36.7 százalék. A gyermekek egészségügyi helyzetének feljavítása ugyancsak egyike azoknak a reformoknak, amelyeket a kormány a munkáskérdés megoldásával kapcsolatosan tanulmányoz.

Az uralkodó jelenlétében nyitották meg Bucurestiben a „Könyv Hónap“-ját

Bucuresti, június 23. Ha délelőtt 11 órakor nyitották meg ünnepélyes keretek között a „Könyv Hónapját“. A kiállítási csarnok, amelynek felirata: „A román kultúra csarnoka“ a modern építészet remekműve. A kiállítás megnyitása az uralkodó, Mihály vajda és számos főméltóság jelenlétében történt meg.

Ismeretes, hogy a vasutak 50 százalékos díjazási kedvezményt nyújtanak a könyvhónap látogatóinak.

Június 27-re halasztották az érettségi vizsgákat

BUCURESTI, június 23. Az érettségi vizsgákat, aminek június 25-én kellett volna megkezdődniük, június 27-re halasztották. A vizsgák július 10-ig fognak elhuzódni.



mindenféle terjesztett milliárdnyi baktérium fertőzése révén! Óvja meg egészségét és pusztítsa el a legyeket FLY-TOX-szal. FLY-TOX egy pillanat alatt megöli a legyeket!

b) Másodfokú félvér.
Igy megy tovább az alapos felsorolás 350 oldalon keresztül. Csoportosítva az embereket és jogukat annak alapján, hogy hány nagyszülőjük tartozott az árja fajhoz és hány volt teljesen zsidó, hogy német állampolgárok vagy idegenek, stb., stb.
Ez a könyv, ha pár évvel előbb jelenik meg, minden bizonnyal diszhelyet foglal el abban a nagy munkában, melyet egy amerikai szociológus írt nemrég The History of human stupidity címen az emberi butaságról. (W. M.)

SPORT

Rendelettvörvény fogja szabályozni a sport-
egyesületek működését

BUCURESTI, június 23. A napokban végleges formát öltött azon rendelettvörvény, amely a kultur- és sportegyesületek működését rendszabályozza. A dekrétum az egyesületek vezetőségének összetételével kapcsolat-

ban elrendeli, hogy a vezetőség tagjainak fele és az elnök tagja kell hogy legyen az Országos-szervezetnek. A dekrétum minden intézkedése kibangsulyozza az ifjúsági szervezetek nemzeti jellegét.

Nyolcvanezer néző előtt Joe Louis az első
menetben kiütötte Max Schmelinget

Hátgerinc- és vesesérüléssel kórházban ápolják a hitlerista ökölvívót

Cluj, június 23. (Rador). Romániai időszámítás szerint hajnali négy óra után öt perccel, nyolcvanezer főnyi közönség előtt, vette kezdetét Newyorkban a nagy érdekkel várt Joe Louis—Max Schmeling világbajnoki döntő ökölvívó mérkőzés. Amikor a gong megszólalt, a nyolcvanezer főnyi közönség mint egy ember biztatta a nagy lendülettel rohamra induló néger ökölvívót. Már az első összecsapás alkalmával Louis hatalmas keresztütsé csattant Schmeling állán. A német ökölvívó heles harcot igyekezett provokálni, ellenfele azonban átlátott a taktikán és megfelelő távolságról biztosan vitte be erős ütéseit. Valóságos gépfegyvertűként sorozta ütéseit Louis. A hatalmas ostrom következtében Schmeling megtántorodott és a szorító sarkába menekült. Louis azonban utána vetette magát és irtózatossá erejű ütést mért a német ökölvívó állára. Schmeling előbb térdre esett, majd elterült. Még mielőtt az első három perces menet véget ért volna, a mérkőzést vezető bíró kiszámolta az előírt időt és Louist kiütéses győztesnek nyilvánította. Joe Louis győzele révén megverte világbajnoki címét.

Cluj, június 23. A Joe Louis—Max Schmeling világbajnoki ökölvívó mérkőzésről újabban érkezett táviratok még a következőket jelentik:

Newyork, június 23. (Rador). A váratlan rövidséggel véget ért mérkőzés első pillanatában Louis óriási erejű ütésekkel kezdett. Schmeling jóformán még magához sem tért és olyan balkezes állítást kapott, hogy nyomban a földre zuhant. A vezető bíró már hatig számolt, amikor Schmeling utolsó erejének összeszedésével felemelkedett. A néger ökölvívó azonban újabb ütő-sorozatát mért a szorító sarkába menekült Schmelingre. Schmeling lezuhant, majd tántorogva felemelkedni próbált, védekezésére azonban kép-

telen volt. Ring-segédje ekkor a szokásoknak megfelelően, szívacsát a szoritóba dobta, jeleül annak, hogy Max Schmeling a további küzdelmet feladta.

A versenybírók döntését a nyolcvanezer főnyi közönség leirhatatlan lelkesedéssel fogadta. A közönség soraiban egyébként számos előkelőség, így Rooseveltt elnök két fia is helyet foglalt.

Érdekes, hogy a mérkőzést megelőző napon Joe Louis az egyik newyorki lapnak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy Max Schmelinget az első menetben ki fogja ütni.

Kórházban ápolják a súlyosan sérült
Schmelinget

Newyork, június 23. (Rador). DNB: A Louis—Schmeling mérkőzés meglepő befejezése után Schmelinget megvizsgálta egy neves orvos, aki megállapította, hogy vesesét kapott a német ökölvívó. Schmelinget kórházba szállították, ahol azt is megállapították, hogy hátgerincén is megsérült. A német boxoló továbbra is kórházi ápolásra szorul.

Newyork, június 23. (Rador). Az Egyesült Államok különböző városaiban a négernek az uccákon táncolva ünneplik Joe Louis győzelmét. Több helyen a rendőrségnek kellett beavatkoznia és szétszórni a forgalmat akadályozó tömörülést.

Newyork, június 23. (Rador). Louis győzeleme igen nagy hatást keltett sportkörökben. A mérkőzést 15 menetre tervezték és csak 2 perc 4 másodpercig tartott, amikor Louis technikai kiütéssel győztesnek nyilvánították. Ilyen rövid idő alatt a boxsport történetében még nem ért véget világbajnoki döntőmérkőzés. Schmeling olyan erős ütő-sorozatát kapott, hogy a vezetőbíróknak is közbe kellett már lépnie.

Csak röviden...

A bucaresti FC Rapid vezetősége rendkívüli ülésen elhatározta, hogy labdarúgócsapatát a Közép-Európa Kupa mérkőzések után felszolja, játékosait mind elbocsátja. A határozatra azért került sor, mert a Román Kupa döntő után a bankettre érkező játékosok elmaradt fizetéseiket követelték — ünneplés helyett. A vezetőségi határozat szerint a futballcsapat mint amatőr egyesület működik tovább, a megfelelő kategóriában. A határozat Románia sportéletének nagy szenzációja.

A Párizsból Budapestre hazautazó magyar válogatott futballcsapat érkezésekor a pályaudvaron mintegy négyezer főnyi tömeg tüntetett Dietz Károly dr. szövetségi kapitány ellen, akinek a hibás összeállítás miatt terhére rójják fel a döntőben az olaszoktól elszenvedett vereséget. Dietz dr csak a rendőrség közbenjöttével, egyik hátsó kijáraton megszökve hagyhatta el a pályaudvart. A tömeg zárt sorokban felvonult a budapesti utcákon és a kapitány lemondását követelte. A tüntetőket gumibotok rendőrok verték szét.

A Haggibbor teniszszakosztálya közli, hogy jeles teniszedzője, Mózes Jenő a sétatéri pályán a tanulni és gyakorolni óhajtó tagok rendelkezésére áll. Mózes mester kiváló szakértelme és előnyös garancia arra, hogy mind a kezdők, mind a haladók minimális díj fejében a legelőkeltebben elsajátíthatják a teniszsport magasabb tudományát. Jelentkezni a Haggibbor titkárságában, Str. Stroescu 7/b este 6-tól 8-ig, valamint Mózes mesternél a sporttelep mögötti teniszpályán is lehet.

A bucaresti Venus melegen érdeklődik a timisoarai CAMT Reiter nevű játékos iránt, aki a Román Kupa döntőjében kitűnő képességeit Bucaresti közönségével is megismertette. A Venus havi 10.000 lej fizetést ígér a játékosnak.

A központi bíróbizottság tegnap este fog-

lakozott Chicin játékvezető fegyelmi ügyével, aki az emlékeztetés Crisana—Sportul Studentesc mérkőzést vezetett, amely után jelentésében azt írta, hogy „a közönség terrorja alatt” nem mert megítélni egy tizenegyet a Sportul Studentesc javára akkor, amikor a Sportul Studentesc 1:0-ra vezetett. A jelentésében azt írta, hogy a mérkőzés eredménye (3:2 a Crisana javára) irreális. Erre az álláspontra helyezkedett a Nemzeti Bajnokság Bizottsága is, amely a mérkőzés folytatását rendelte el az ominózus 11-es rugásával és 1:0 arányban a Crisana javára. Ezt az ítéletet azonban a felsőbb fórumok hatálytalannították és a játékvezető elleni fegyelmit kérték. Nos, a fegyelmi bizottság példás ítélettel sújtotta Chicin játékvezetőt: kerületi bíróvá degradálta.

A Haggibbor teke-szakosztálya f. hó 26-án, vasárnap Oradea—Felixre rándul át, ahol a Málkabi csapata ellen fog versenyezni. A versenyre vendégeket szívesen visz magával a vezetőség. Jelentkezni lehet péntek este 7-től fél 9-ig az egyesület titkárságánál, Str. Stroescu 7/b alatt. Indulás reggel 4 órakor.

Bevezetett timisoarai ügynökség

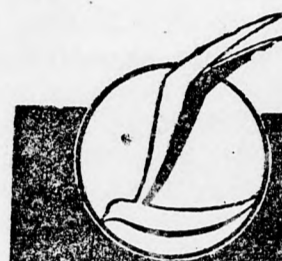
átvénne komoly cégek képviselőit
Ardeal és Banat területére, esetleg bizományi raktárral. Megfelelő garanciát nyújt. Ajánlatokat „Prima referenciák 3181” jellege alatt Frații Lux S. A. hirdetőiroda, Timisoara I., Str. Mercy 2 kérék.

Bucuresti

utazási iroda és hajózási ügynökség keres Cluj részére saját üzletteliséggel rendelkező, jól bevezetett, szorgalmas

képviselet

O. R. T. Bucuresti, Calea Victoriei 70.



L.A.R.E.S.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, június 24.

Bucuresti, 7.30: Torna, hírek, reggeli hangverseny. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Időszéri anyag. 19.15: Hangverseny két zongorán. 19.40: Mandolin tenordalokkal. 20: Felolvasás. 20.40: Felolvasás. 21: Bizet: Carmen című négyfelvonásos operájának közvetítése. A felvonások szüneteiben: Hírek.

Jeruzsálem. Délután 5.30: Pontos idő, hírek. Angol ifjúsági nevelés. 8: Olvasás Tönachból. 8.20: A párizsi zenekar hangversenye. 8.35: Lina Mann előadása. 8.55: Zongora. 9: Pontos idő, időjárás, hírek. 9.30: A londoni szimfonikusok Wagner hangversenye.

Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemek. 11: Hírek. 13.05: Erdélyi János hegedül, zongorán kísér Ketter Ernő, Rékay Miklós hárfázik. 13.30: Hírek. 14.30: Cigányzene. 18: Beszkiart-zenekar. 18.30: Sportközlemények. 19.45: Dr Langsfeld Gézáné magyar nótákat zongorázik. 20.50: Traviata. Opera három felvonásban (hanglemekről). 22.50: Hírek. — 22.15: Jazz. 24.10: Cigányzene.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Belgrád. 22: Rádiózenekar.
London Regional. 21: Mozart: XXXIII. szimfónia, Beethoven: IV. zongoraverseny.
Prága. 19.20: Indulók, polkák, keringők. 20.30: Ádám és Éva, operettgyűjtemény.

Szombat, június 25.

Bucuresti, 7.30: Torna, hírek, reggeli hangverseny. 13: időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. — 17.30: Az országos szervezete órája. 19: Felolvasás. 19.17: Katonazene. 20: Felolvasás. 20.15: Híres énekesek lemezei. 21: Üzenetek. 21.15: Táncczene. 22.30: Hírek. 22.45: Vendéglői zene. Majd: Hírek külföldre németül és franciául. Utána közlemények.

Jeruzsálem. Délután 5.45: Pontos idő, hírek. Zene. 8: Hamavdil. 8.05: J. Kaplowitz: Az új héber elbeszélő irodalom. 8.25: Héber kórus. Templomi és zsidó családi dalok. 8.50: Zenekari hangverseny, karnagy Leo Bloch. 9: Pontos idő, időjárás, hírek.

Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemek. 11: Hírek. 13.05: Országos Postászenekar. 13.30: Hírek. 14.30: Hanglemek. 15.35: Hírek. 18.30: A rádió szalonzenekara. 20: Magyar nóták. Utry Anna énekel cigányzenekísérettel. 21: „Sziuzsz”. Hangjáték. 22.20: Hírek. 23.30: Magyar Szimfonikus Zenekar.

Hány órát utazik Ön vasuton Cernăuțiig? És Aradig? Főüllegesen, hogy kiszámítsa, mert a L. A. R. E. S. kétmotoros repülőgépe egy óra és 25 perc alatt viszi el Cernăuțiuba és egy óra 5 perc alatt Aradra. Június 15-én megnyílt a

CERNAUTI-CLUJ-ARAD
légióvonal.

Ha sürgős dolga akad Bucovinában, vagy Lengyelországba akar utazni, a kétmotoros L. A. R. E. S. repülőgép nyomban Cernăuțiuba viszi, ahol minden irányban légi összeköttetést talál. Ugyanugy, ha Budapestre akar utazni a L. A. R. E. S. repülőgépe Aradra viszi, ahol átszállhat a Budapestre induló repülőgépre. Küldje árúját repülőgépen. Az utánvételezett összeget 24 óra alatt megkapja. Utazzék a L. A. R. E. S. repülőgépjeire.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Belgrád. 23.15: Rádiózenekar.
Droitwich. 23.15: Almadozás, Dalos, zenés egybeállítás.
Luxemburg. 22.15: Rádiózenekar Perimuttag zongoraművészettel.

SZÍNHÁZ-FILM
MŰVÉSZET.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Egy kimagasló filmesemény premierje! Thorne Smith világhírű vígjátékának filmváltozata után: A szöke kísértet. Kísértetjárás, szellemek szellemes csatája e film. Két órai felejthetetlen szórakozás. Főszerepekben: Constance Bennett, Cary Grant. Németül beszélő film.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

A vallomás. Premierfilm! Egy egészen új és meglepő rendezési vígjáték. Főszereplők: Carole Lombard és Fred Mac. Murray.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Szerdától vasárnapig közkívánatra: Franckenstein menyasszonya. Fősz.: Boris Karloff.
Jön! Leányálom. Bette Davis.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Kalandor műsor: I. Nászéjszaka. Garry Cooper, Ana Sten világfilmje. II. Alarcos lovas. Dick Foran, a cow-boy király új bravurfilmje. III—IV. Híradó, Micky Maus.
Jön: Tarzan, Pat és Patachonnal.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Két asszony között. Érdekes témájú film egy modern nőgyógyász életéből, főszerepekben: Loretta Young, Warner Baxter, Virginia Bruce.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Az örök légiója. Izgalmas kalandorfilm az amerikai kivándorlók küzdelmes életéről, főszerepekben: Dick Foran, a csodáshangu cow-boy.

A THALIA MOZGÓ MŰSORA:

Premier! Egy titokzatos büntény. Edgar Wallace híres bűnügyi regénye film. Főszereplők: Ann Dvorak és Donald Woods.

A MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

3, 6 és 9 órakor: I. Párizs. Társadalmi dráma. Fősz.: Harry Baur. II. A szellemek háza. Izgalmas bűnügyi dráma. Fősz.: Warner Oland és Rosina Lawrence. III. Híradó.

A kir

Gyönyörű
donban, a
Buckingham
White Hall
Scotland Ya
végül a Thr
páncélskamra

Elegáns, f
ból, aki nem
semmiféle f
egyszerűen

Egyik leg
zottja, Joh
családé, am
sebb király
óta csak ö
A végzett
tését mister
tást azonban
gálhatja...

Most az ut
érkező mis
nyomon tel
és a szersz

Az a ren
rázható kiv
hármikor, a

Angol Paul
van, a Buc
szármáyegő
street level
ban látogat
ható időnké
dig kékrüh

London, a
„patkányfő
szempontbó

Földközi tó
John Dalto
huszajtja a

dául a ki
olyan sok
palota gy
Stanley B

nagy patk
pincéjét v
ahol Nag

és még
fénylő fek
épületekbe

anttt meg
Mister J

Belkezik. I
kap, vadá
tékesíthet

részét lab
Mister
utódot sz

a vágya.
len lesz v
hijján —

Aki ily
is csak e
is csak

tanak...
Többet
patkányb

tenül elh

— Iff
ra a köv
derült é
áramlás,
jelleggel

ban ma

— Az
niszterén
gazdaság

Roper
Államok
lentette

marad
határ k
hasznájl
dolgolás

akarja
időben
lehesse
szavazo

HIREK

A királyi patkányirtó

Gyönyörű kocsit lehet látni időnként Londonban, a kocsijában megáll először a Buckingham-palota bejáratánál, azután a White Hall és a Downing Street sarkán, a Scotland Yard-dal szemben Themse-parton és végül a Threadneedle utcában az Angol Bank pánocékamráj közelében.

Elegáns, frakkos uriember száll ki a kocsiból, aki nem öfelsége VI. György titkára, sem semmiféle fontos politikai személyiség, csak egyszerűen mister John Dalton a neve.

Egyik legrégibb londoni család leszármazottja, John Dalton, jóllehet nem is nemes családé, amely azonban az egyik legérdekesebb királyi kiváltság birtokában van, 1710 óta csak ők irathatják a főváros patkányait!

A végzett munkáért aranyban kapja fizetését mister John, úgy mint ősei. A takarítást azonban csak ünnepélyesen öltözve dirigálhatja...

Most azután megérhetjük, hogy a frakkban érkező mister Dalton kocsiját miért követi nyomon teherautó. Ez hozza a munkásokat és a szerszámokat.

Az a rendkívül és szinte meg sem magyarázható kiváltsága van John Daltonnak, hogy bármikor, felhatalmazás nélkül beléphet az Angol Bank épületébe, amelyhez külön kulcsa van, a Buckingham-palotába, ahol csak a szárnysegédek tartóztathatják fel, a Downing-street levéltárába, ahová minden két hónapban látogat el. A minisztériumokban is látható időnként, mindig frakkban, mögötte pedig kékruhás munkásai sorakoznak.

London, mint a nagy kikötők általában, a „patkányfővárosok“ közé tartozik... Ebből a szempontból talán csak a távol-Kelet és a Földközi tenger kikötői mulják felül.

Mister Dalton szerint Londonba több mint huszajárta patkány került idegenből. Így például a kis norvég patkányok, amelyekből olyan sokat lehet találni a Buckingham-palota gyönyörű szalonjaiban, továbbá M. Stanley Baldwinél; az amerikai kék-fekete nagy patkány, amelyik a Threadneedle street pincéjét választotta kizárólagos lakhelyéül, ahol Nagy-Britannia összes aranya fekszik és még sok másfajta patkány, köztük a fénylő fekete hajópatkány, amelyiket a középületekben és a raktárakban elszórva mindennél meg lehet találni...

Mister Dalton jelentékenny vagyonnal rendelkezik. Fixfizetésén felül, melyet aranyban kap, vadászszákmányát is tetszés szerint értékesítheti. Egy részét szőlőcsonk, más részét laboratóriumoknak adja el...

Mister Johnnak csupán egy a gondja: fiutódót szeretne. Eddig még nem teljesült ez a vágya. Ha ez nem következik be, kénytelen lesz visszahátréálni kiváltságát — utódaiján — a király kezébe...

Aki ilyen furcsa mesterséget folytat, maga is csak eredeti ember lehet. John Daltonnál is csak a patkányok, meg a fajták számitanak...

Többen híresztelik, hogy John Dalton csak patkányhussal él... De ezt nem kell okvetlenül elhinnünk...

Időjósolat. Bucurestiből jelentik: Holnapra a következő időjárás várható: többnyire derült égbolt, enyhe határozatlan irányú légáramlás, továbbra is meleg idő, esők helyi jelleggel, elektromos kísérésekkel. A fővárosban ma délután 32 fokot mértek.

Az Egyesült Államok kereskedelmi miniszterének derültó kijelentései az amerikai gazdasági helyzetről. Washingtonból jelentik: Roper kereskedelmi miniszter az Egyesült Államok gazdasági helyzetéről beszéve kijelentette az újságíróknak, hogy semmi sem maradt a lelki depresszióból. A gazdasági látvány kezd kiderülni. Számos üzletember felhasználja a holtészont gazdasági tervek kidolgozására. Az amerikai kormány meg akarja tenni az előkészületeket, hogy a kelő időben a közönség és városok rendelkezésére lehessen bocsátani a kongresszus által megszavazott összegeket.



Mint régen, úgy most is

Rövid belföldi hírek. A román értékpapírok emelkedő irányzatot mutatnak a nyugati piacokon, főleg Párizsban és Londonban. Ez, mint külföldi gazdasági körökben is megjegyzzük, a kedvező román terméskültségek tulajdonítható. — Az idegemförgalmi hivatal utasította a carmen sylvai összes szállodákat és vendéglőket, igazodjanak a számukra megállapított árakhoz, valamint a kényelem és higiénia fenntartása érdekében tett intézkedésekhez. — Geta Adamescu nevtű bucuresti fiatal leány tegnap a vonat elé vetette magát és mára meghalt. Tizennégy éves öccsének levelet hagyott hátra, aki a levél tartalmától elkeseredve felakasztotta magát. Nagybátyja még idejében lépett be a szobába, hogy levágja a fiút és megmentse. — Egy Maria Popescu nevtű tárgovistei asszony a Tudor Vladimirescu utcában felborított egy benzines üveget, majd gyertyát gyújtott. A benzinnel felrobbant és lángba borította az aszszonyt, aki olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a kórházban meghalt.

Pénzért megváltoztatta az osztályzatokát a bucuresti jogi fakultás titkára. Bucurestiből jelentik: A bucuresti jogi fakultás titkára, Christu sulyos szabálytalanságokat követett el. Fizetéség ellenében megváltoztatta a tanárok által adott osztályzatokat. Christu azt mondta a diákoknak, akik hozzáfórdultak, hogy a pénz a tanárnak szól, mi nem volt igaz. A bűnügyi eljárásn kívül rágalmazás címén a tanárok is feljelentették Christut.

Egy francia katonai repülőgép borzalmas katasztrófája. Toursból jelentik: Az a repülőgép, amely Tours mellett lezuhant, 7 személyt szállított: öt légiügyi minisztériumi vezérkari tisztet, egy rádiótvíraszt altisztet és egy szerelő-altisztet. Eddig 4 halottat emeltek ki a gép roncsai alól. Mindannyiukhoz félig ki-nyílt ejtőernyők voltak kötve. Valószínű, hogy a gép a levegőben robbant fel.

Kiütés

Akik évek óta kiütésben szenvednek, újra visszanyerhetik nyugodt álmukat, ha Cadum kenőcsöt használnak, amely azonnal megszünteti a viszketést. Sok szenvedésnek veszi elejét, ha idejében használ Cadum kenőcsöt kiütések, sebek, pattanások, sőt, rüh, ótvar, aranyér ellen.

Rövid hírek mindenünnen. A Berliner Tageblatt elutasítja a külföldi sajtó azon híreit, hogy Németország élelmezési nehézségekkel küzd. — Szóközár pusztította el részben az amerikai Pilotrock városkát (Oregon állam). A lakosságának sikerült elmenekülnie. — Moszkoi lengyel köztársasági elnök, aki Olaszországba utazik, ma hajnalban 6 órakor Bécsbe érkezett. Kilenc órakor folytatta utját a jugoszláv határ felé. — Komoly incidensek voltak a litvániai Klapedaban egy német hajó befutásakor, mivel az utasok a kikötés pillanatában a nemzeti szocialista himnuszt és más náci-dalokat énekeltek. A tömeg tiltakozott ez ellen. A rendőrség több letartóztatást eszközölt. A rendőrbiztonság ablakait betörték, két rendőr megsebesült.

Bratcan a Familia penzióban gyönyörű tizholdas fenyves parkban kellemesen nyaralhat. Villanyvilágítás, folyóvíz. Ugyanott gyermeknyaralattás szülői felügyelet nélkül. Érdeklődésekre azonnal válaszolunk.

Geiger Zsigmond szerencsétlensége. Nagy önmegtagadás és a sorsnak kegyetlen csapásai vethetik csak a jellemes intellektuelt odáig, hogy kiálljon és elmondja az egész világnak: testvérek, könyörüljétek rajtam! Egy ember, aki a napokban megjelent szerkesztőségünkben, ebbe a szomorú kategóriába esett. Geiger Zsigmond érettségizett, egyetemmet járt egykori katonatiszt, aki a háborúban idegcsokkot kapott. Hosszu kezelés és orvosai önfeledőzés egy időben segített a szerencsétlen emberen, pár évig hivatását jól elvégezte Geiger Zsigmond, aki mérlegképes könyvelő, levelező, gyorsíró. De azután visszaesett, munkaképtelenné vált és most feleségével és hét éves szép leánykájával a nyomor és kétségbeesés országújtára jutott. A gyermek maga a sok nélkülözéstől tüdőbajos lett és ápolásra és magaslati levegőre szorul. Nem egy szokványos sorsüldözött ember kér segítséget ezuttal. Akiben zsidó szív lüktet, érezni fogja, hogy ebben az esetben nem elég a sajnálkozás és az odadobott alamizna. Segítsünk képességeink és adottságaink árnyában a szerencsétlen Geiger Zsigmond javára. Szerkesztőségünk köszönettel közvetíti és nyugtázza a befolyó adományokat.



A HABZÓ FOGPÉP

Botrányos verekedés Baia-Mare piacán. Tudósítónk jelenti: Parázs verekedés színhelye volt tegnap este felé a Kisplac, ahol Schlezinger Albert 18 éves és Lázárovits Mózes idősebb zöldségkereskedők összeszólalkoztak, mert Lázárovits áron alul kínálta portékáját. A veszekedést verekedés követte, miközben a helyszínre gyűlt többszáz ember. A véres verekedésnek a szolgálatos rendőr vetett véget. Schlezinger Brach Emil nevtű barátjával bosszút forralt Lázárovits ellen és megtámadták a sátránál, ahol véresre verték és három fogát kiütötték. Az ügyet a rendőrség átteszi a bírósághoz.

Agy- és szívérelmesesedésben szenvedőknek reggel felkeléskor egy fél pohár természetes „Ferenc József“ keseeitív — a legkisebb erőlködés nélkül, — igen könnyű székürülést biztosít, azonkívül a gyomor és a belek működését előmozdítja és kelégtő emésztést hoz létre. Kérdezze meg orvosát.

Ismét aktuális a román-magyar közlelés címmel harangozza be az új Transilvania most megjelent júniusi száma a Familia című román irodalmi folyóirattal közösen indított anketjét, amelyen a román és magyar kultúra előharcosai fogják nyilatkozni a nagyfontosságú kérdésekről. Ezenkívül is rendkívül érdekes Győri Ilés István folyóiratának új száma, amelyből kiemeljük a következőket: Szabó Imre: Salzburg helyett Zürich, Dsida Jenő: Utolsó Miatyánk, Győri Ilés István: Spanyol anya imája, Mikés Imre: Öök játék, Fehér Imre: a román futball-sport veresége Toulouseban, Győri Ilés István: Egy költő halt meg az uccánkban, Dr. Bianu Eugen könyve: A közrend, Franyó Zoltán, a műfordító: A cluji szabadtéri játékok elé, A nyilas grófok 52 ezer holdja, A könyv ünnepe és még számos érdekes közlemény. Kérjen mutatónyárszámot az Új Transilvania kiadóhivaltól (Cluj, Str. Octavian Goga 13.), mert a lapot példányonként nem árusítják s csak előfizetés útján rendelhető meg.

Felfüggesztik azokat a vasutasokat, akiknek a számára kényszerlakhelyet jelölték ki, Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatója szervei tudomására hozza, hogy mindazon vasuti alkalmazottak, akik számára kényszerlakhelyet jelölték ki, vagy fog-nak kijelölni, a Hivatalos Lap 1938 április 15-i számában megjelent 88-as számú államvédelmi törvény értelmében felfüggeszteni és megfosztatnak a vasuti személyzet szervezkedésére vonatkozó törvény 43-ik szakaszában foglalt jogaikról a kényszerlakhelyre vonatkozó intézkedés tartamára.

NYARALASA alkalmával gyűjtösn a Keren Kármétnek a vakációs kisperselyben!

Felfüggesztették egy betegsegélyző orvost Baia-Maren. Tudósítónk jelenti: Két évvel ezelőtt állandóan váltogatták Baia-Maren a betegsegélyző pénztár orvosait, míg végül kinevezték dr. Culcer (Lenghel) Sándort rendelő orvosnak. Amióta azonban dr. Culcer a betegsegélyzőhöz került, állandó vizsáyi támadtak kartársaival, akikkel nem tudott meggyezni, ellenben szüntelenül feljelentette őket. Dr. Culcer a betegsegélyző orvosokon kívül a városban levő többi kollégáival sem tudott egyezni. Talán ennek a harcnak köszönhető, hogy a minisztérium június 3-iki hatállyal visszamenőleg rendelkezési állományba helyezte dr. Culcert. A minisztérium szolgálati hanyagság, kötelességmellőzés és az orvosi karral szemben kompromittáló magatartás indokaival helyezte rendelkezési állományba a betegsegélyző orvost, aki egyébként most betegszabadságon van. Így a betegsegélyzőnek két rendelő orvosa maradt, de remény van rá, hogy Culcer dr. helyét rövidesen betöltik, mert még három rendelő orvos is kevés Baia-Maren, ahol napról-napra történnek a bányabalesetek és a kerülőnek 9—10.000 tagja van.

Ötven százalék kedvezmény Oravitara. Oravitáról jelentik: A CFR 50 százalékos kedvezményt nyújt az Astra Oravitán tartandó kongresszusa résztvevőinek. A kedvezmény június 24—27. között érvényes odautazásnál, június 28—29. között visszautazásnál. Oda egész jegyet kell váltani, amit a rendező bizottság tanúsítványa alapján visszafelé érvényesítenek.

Eljegyzés. Fixel Melitta Reghin és Neumann József Budapest jegyesek.

Házasság. Goldstein Csöpi Petrosani és Dr. Háber László Arad f. hó 21-én házasságot kötöttek.

NYARALÁSKOR gondoljon a Keren Kármétre, használjon vakációs kisperselyt!

Tűz egy bucuresti szálloda épületében. Bucurestiből jelentik: Ma hajnali 4 órakor tűz ütött ki az Elisabeta-bulvárd 20. számú házban, a Nissa-szálló épületében lévő Scovic-féle fényképezési szakcikkék tüzében. A járó-kelők lármát csaptak, kivonultak a tűzoltók. Igen sok szállodai vendég hiányos öltözetben szaladt ki az uctára. Egy és fél órai munka után a tüzet eloltották, a kár többszázeezer lej.



A munkügyi minisztérium rendelete az üzletek nyári zárójája ügyében

BUCURESTI, június 23. A munkügyi minisztérium rendeletet adott ki, aminek értelmében az üzletek a következő nyári munkarendhez kötelesek alkalmazkodni: 8—12, 16—20. A fűszerkereskedések munkarendje: 8—13, 16—20.

APRÓ HIRDETÉSEK

Textileségéd izraelita, több évi praxissal kirakatrendezésben, a szakma bármely ágában elhelyezkedést keres. Román, német, magyar nyelvismerettel. Cím: Rosmann Andor Dámbáu, u. p. Adámus, jud. Tarnava-Mica.

Zsidó fiut tanulónak fizetéssel vagy teljes ellátással felveszünk. „Gloria“ könyvkötészet Piața Unirii 9.

Fehérnemű varrás, gépi és kézi hímzések, függönyök, diszpárnák készítése, harisnya-szemfelszedés. Hához is megyek varrni. Str. Iasilor 18, ajtó 2.

Kéttagu család jó fizetéssel szakácsnőt keres. Tiszteséges, jobb nő ajánlatát „Megbízható, jobb“ jelígre a kiadóhivatalba kérem.

Belvárosi, főiskolát végzett önálló kereskedő feleségül venne kellemes külsejű, csinos 24—28 éves, lehetőleg magas termetű ur-lányt 250 ezer lej hozománnyal. Csak teljes című, fényképpel ellátott leveleket kérjük Kováts Ignác Cluj, Str. Corches No. 8 címre küldeni. Teljes diszkréciónal.

a sékel a zsidó szabadság szimbóluma, váltásatok meg a sékeit!

UJ KELET *Legújabb hírek*

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

A csehszlovákiai kisebbségek egyre türelmetlenebb hangon sürgetik kívánságaik teljesítését. A cseh kormány azonban változatlanul öröködi afölött, hogy a kormány autoritását és a cseh állam szuverenitását aláadó megnyilatkozások ne történhessenek. A belügyminisztérium rendeltére tegnap elkobozták a prágai Vecser, a pozsonyi szlovák, valamint a losonci Hírlap című napilapokat. Az elkobzás ellen a magyar és a tót néppárt táviratilag tiltakoztak Hodza miniszterelnöknel. A szudetanémet sajtóiroda nap-nap után újabb cseh-német incidensekről számol be. Javarást jelentéktelen nézeteltéréseket kénytelen incidenssé előléptetni a német sajtóügynökség, miután a cseh nép és a hatóságok a jelenlegi felizgatott atmoszférában is bámulsos önmérsékletéről tesznek tanúságot. Egyik legújabb jelentés szerint Prágában egy rendőr tegnap délután megállította Wolner szudetanémet képviselőt és le akarta tépni kabátjáról a szudetanémet jelvényt, bár a képviselő igazolta magát. A rendőrt feljelentették. A cseh hatóságok huszonnégy órai fogvatartás után elengedték a Pilsenben kényszerleszállást végző német iskolarepülőket, miután megállapítást nyert, hogy a gépen sem fényképezőgép, sem fegyver nem volt. Ugyancsak a szudetanémet sajtóiroda közli, hogy tegnap Briinn közelében ötven cseh megtámadott huszagu német diákcsoportot, melynek tagjait véresre verték. A cseh sajtóiroda megállapítja, hogy a diákok német harci dalokat énekelték.

Benes lemondja franciaországi útját

Benes cseh köztársasági elnök minden valószínűség szerint lemondja tervezett franciaországi látogatását. Az eredeti tervek szerint Benes részt vett volna a Vogezeckben a világháború folyamán elesett cseh katonák emlékművének teleplezésén.

Oradean és nem Félix fürdőn lesz a Czur Salom ország-részi értekezlete

Oradea, június 23. A Czur Salom társaság körzeti elnöke, Keszenbaum Miksa közli, hogy a folyó hó 26-ra, vasárnapra Félix fürdőre összehívott ország-részi Czur Salom értekezlet az eredeti tervtől eltérőleg, nem Félixen, hanem ugyanazon időpontban Oradean, a Zs. N. Sz. helyicsoporthoz, str. Pictor Grigorescu 1. szám alatti helyiségében lesz megtartva.

Nagy angol kölesönt kap Románia és Olaszország

LONDON, június 23. A Daily Express jelenti, hogy Volbi volt olasz pénzügyminiszter Londonban járt, ahol a Cityben eredményes tárgyalásokat folytatott egy Olaszországnak nyújtandó hitel ügyében. A lap tudni véli, hogy a volt pénzügyminiszter tárgyalásainak eredménye képen Olaszország bőséges hitelt kap közelebről Angliától.

Használó tárgyalásokat folytatott Londonban Tatarescu román királyi tanácsos is, aki Chamberlainnal, Halifax-szal, Vansittart-tal és Sir John Simon kincstári kancellárral tárgyalt. Tatarescu ígéretet kapott arra, hogy a török 16 millió fontos kölcsönhöz hasonló hitelt nyújt Anglia Romániának is. A lap véleménye szerint a kishatalmak Anglia által való megsegítése Európa politikai és gazdasági életének megszilárdulását fogja maga után vonni.

Meghalt Erzsébet angol királynő édesanyja

Lehetséges, hogy a haláleset miatt nem változik meg az angol király párizsi utjának programja

London, június 23. (Rador.) Strahmore hercegnő, Erzsébet királyné anyja ma éjjel 2 órakor londoni lakásán szívbántalmak következtében meghalt. Az uralkodópár az utolsó pillanatig a betegágyánál tartózkodott.

A Reuter tudni véli, hogy Strahmore hercegnő halála nem fogja megváltoztatni az angol uralkodópár párizsi látogatásának programját, dacára annak, hogy számolni kell azon lehetőséggel, miszerint György király egymaga megy Párizsba.

Hivatalos londoni jelentés szerint az uralkodópár és a királyi család Strahmore hercegnő halála miatt gyászt öltöttek.

Hivatalosan jelentik, hogy az angol uralkodópár párizsi látogatására vonatkozóan a francia kormánnyal való megbeszélés után hoznak határozatot és azt ma este hozzák nyilvánosságra.

Párizsi jelentés szerint, habár végleges határozat még nem történt, Párizsban azt beszélik, hogy valószínűleg nem fogják elnapolni az angol uralkodópár látogatását, de Erzsébet királyné nem fogja elkísérni férjét Franciaországba.

Kinevezték a cluji érettségi bizottságokat

Bucuresti, június 23. A közoktatásügyi minisztérium kinevezte azt a három bizottságot, amelyek a cluji iskolák érettségiző diákjait vizsgáztatni fogják. A bizottságok összetétele a következő:

7-es számú bizottság. Elnök: C. Marinescu professzor Cluj. Tagok: Gerota Bucuresti, Serbanescu Bucuresti, Boboc, Demetrescu Cluj, Sulica Tg.-Mures, Teodorescu Bucuresti, Armeanca Cluj és Jitaru Rármnicul Vâlcea.

8-as számú bizottság. Elnök: Borza professzor Cluj. Tagok: Chinezu Cluj,

Margareta Uzoianu Brasov, Ciortea Tg.-Mures, Lazarescu Silvia, Maior Dionisie Năsgud, Cozma Silviu Sibiu, Cucuiaru Sibiu és Geherman Traian Cluj.

9-es számú bizottság. Elnök: Stefanescu Goanga professzor Cluj. Tagok: Maria Muslea Cluj, Capitanovici Elena Braila, Papai Emilia Brasov, Marinescu Bucuresti, Ionescu Maria Brasov, Danila Elena Bucuresti, Gheorghiu A. Cluj és Simionescu Slatina.

A vizsgák június 27-én, hétfőn kezdődnek.

Francia-orosz-lengyel-cseh megállapodás készül Németország ellen?

Hivatalos lengyel cáfolat az orosz csapatok Lengyelországon való átvonulásának tervéről

Varsó, június 23. Lapunk más helyén beszámolunk Knickerbocker feltételező tudósítása alapján egy német-orosz megnevezésű tervéről.

Másrészt az egyik nagy európai sajtóügynökség azt a hírt röptette világgá a ma nap, hogy a lengyel külpolitika széleskörű diplomáciai tevékenységet indított acélból, hogy a francia-lengyel, francia-cseh és francia-orosz egyezményeket egyetlen átfogó szerződés kereteibe iktassák. Másrészt — mint azt megírtuk — ugyanazon távirati ügynökség tudni véli, hogy a szovjet háborúval fenyegette meg Lengyelországot, amennyiben

a lengyel kormány nem volna hajlandó hozzájárulni, hogy a vörös csapatok lengyel területen átvonulva, a megtámadott Csehszlovákia segítségére siessenek.

Az Express Poranni című lengyel lap most mindkét verziót alaptalannak minősíti és csodálkozásának ad kifejezést afölött, hogy egyes távirati irófák politikai intrikák szolgálatában álljanak. Mindenesetre érdekes volna tudni, hogy a fentebb két igen érdekes hírek van-e tárgyi alapja, vagy pedig az érdekelte felek valamelyike sugalmazta ezeknek közzétételét acélból, hogy ismerje a hír visszhangjának erejét és irányait.

„Vissza a könyvhöz és csak a könyvhöz“

Calinescu beszéde a közoktatásügyi tárca átvételénél

Bucuresti, június 23. A nemzeti nevelésügyi minisztériumban tegnap iktatták be Calinescu minisztert, aki hangsúlyozta, hogy tartós helyzetet akar teremteni. Csupán programjának néhány pontját ismerteti. A minisztérium az állami összköltségvetés egyötödét felett rendelkezik — mondotta Calinescu —, tehát jelentős áldozatokat hoz az állam a köznevelésre. Az első, amit leszögeznek, természetesen, hogy senki, akinek kapcsolata van ezzel a minisztériummal, nem fejthet ki olyan tevékenységet, amely ellentétes legyen az államrenddel és állami érdekekkel. A közoktatásnak olyan tevékeny tényezőnek kell lennie, amely támogassa és megszilárdítsa az új rendszert. Vissza a könyvhöz s csak a könyvhöz, ez kell hogy a tanárok, egyetemi hallgatók és középiskolások jelszava legyen. Akik támogatni fognak, széleskörű gondos-

kodásban fognak részesülni, akik nem, azoktól sajnálattal meg fogunk válni. Be fogjuk vezetni a tankönyvek egyeduralmát — mondotta a miniszter, aki így folytatta: — Egyébként, uraim, Románia sohasem örvendett olyan nagyarányú érdeklődésnek a határokon túl, mint mostan. Olvassák a külföldi lapokat és meglátják, hogy mind méltatják az uralkodót. Mivel lehet ezt magyarázni? Azzal hogy az egész világ megértette, milyen erőfeszítéseket tettünk az építőmunka érdekében, amit együttesen fejtünk ki, mindenki látja, milyen tevékenységet folytatunk nemzeti ellenállásunk lelki felemelése és megerősítése érdekében. Természetesen bizonyos reformokat is meg kell valósítanunk, elsősorban a falusi elemi iskolákra gondolkodni, amelyek semmit sem tanítanak abból, amire a paraszt és földműves gyakorlati életében



szükség van. Gondolok továbbá a szakoktatásra is, aminek jó iparosokat kell nevelnie.

A tisztviselői kar nevében dr. Ilie Purcariu államtitkár biztosította a minisztert, hogy egy a tisztviselők, mint az összes rangfokozatu tanerők igaz szívvel fogják támogatni az ország szeretett uralkodója magas kívánságainak teljesítése érdekében.

Az angol munkáspárt a németországi zsidó-üldözések ellen

LONDON, június 23. Az angol munkáspárt végrehajtó bizottsága határozati javaslatban szólította fel a kormányt, hogy foglaljon állást a Németországban kiújult zsidóellenes tüntetések miatt.

LEGUJABB SPORT

Csipőcsont törést szenvedett Schmeling

Kilencszáznegyven ezer dollárt eredményezett a mérkőzés

Newyork, június 23. A Joe Louis-Schmeling ökölvívó mérkőzésen — mint lapunk más helyén közöljük — Max Schmeling súlyosan megsebesült. A legújabb orvosi vizsgálat szerint Schmeling csipőcsonttörést szenvedett. Schmelinget a newyorki poliklinikán ápolják.

A Daily News a mérkőzéssel foglalkozva azt írja, hogy a bevételéről szóló híresztelések túlzottak. A mérkőzés kerekén 940 ezer dollárt jövedelmezett. Ezen összegből a győztes Louis 320 ezer dollárt, Schmeling pedig 160 ezer dollárt kapott.

Newyork négermegyeve, a Harlem, egetverő lelkesedéssel ünnepelte a győztest. A tüntetések során 12 néger megsebesült.

Timisoara, június 23. Vulturii-Crisana 4:1 (2:0). Minősítő mérkőzés, megérdemelt győzelem. A Crisana a vereség következtében kiesett a Nemzeti Bajnokság A) csoportjából. Kétezer néző, vezette Tica Iliescu.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefonszám: 18-60.